

SZIVÁRVÁNY ÓVODA
SZÍNES VILÁG
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

<p>Szivárvány Óvoda 4030 Debrecen Monostorpályi út 39</p>		<p>OM azonosító: 030889 Iktsz. : /2020</p>
---	--	--

SZÍNESVILÁG

ÓVODAI PEDAGÓGIAI PROGRAM

Másolat csak az óvodavezető engedélyével készíthető!

Tartalom

Az óvoda jogi státusa, adatai.....	3
Bevezető.....	4
1. Helyzetkép az óvodánkról	6
1.1 Az óvoda társadalmi környezete, szociokulturális háttere.....	6
1.2. Személyi feltételrendszer	8
1.3. Tárgyi feltételrendszer	9
2. Programunk globális célrendszere	10
2.1. Óvodakép.....	10
2.2. Gyermekkép.....	11
2.3. Pedagógus kép.....	11
2.4. Pedagógiai programunk célja	12
2.5. Óvodai nevelésünk feladatai.....	12
2.6. A programunk rendszerábrája	14
3. Az óvodai élet megszervezése	15
3.1. Az óvoda csoportszerkezete	15
3.2. Napirend	16
3.3. Hetirend	17
4. Óvodai nevelésünk alapvető területei	18
4.1. Testi, lelki szükségletek alakítása.....	18
4.1.1. A fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése .	18
4.1.2. A gyermekek testi szükségleteinek kielégítése	19
4.1.3. A gyermekek egészségének védelme, edzése, mentális fejlesztése	21
4.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	22
4.2.1. Az érzelmi stabilitás kialakítása	23
4.2.2. A gyermekek érzelmi szükségleteinek kielégítése, az erkölcsi normák alakítása	24
4.2.3. A gyermeki én tudat alakítása, önmegvalósításuk segítése.....	25
4.2.4. A gyermeki empátia fejlesztése.....	25
4.3 Anyanyelvi nevelés, kommunikáció.....	26
4.3.1. Beszélgetésre alkalmas légkör megteremtése	27
4.3.2. Beszédszínvonal emelése	27
4.3.3. A gyermekek személyiségének, kommunikációs képességének fejlesztése	28
4.3.4. A társas érintkezésben alkalmazott viselkedési formák gyakorlása.....	28
5. Értelmi nevelés.....	30
5.1. Élmények és tevékenységek biztosítása, a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, meglévő tapasztalataira, ismereteire, építve.....	30
5.2. Differenciált képességfejlesztés különböző tevékenységekben.....	31
6. Képességfejlesztés megvalósulása különböző és változatos tevékenységekben.....	33
6.1 Játék.....	33
6.1.1. Alkotó légkör, a játék szabadságának biztosítása.....	33
6.1.2. A játékfajták, tartalmának gazdagítása, minőségének javítása	35

6.2. Mozgás	38
6.2.1. Az óvodai mozgásfejlesztés lehetőségeinek kihasználása.....	38
6.2.2. Megfelelő mennyiségű, és minőségű mozgáslehetőség biztosítása	39
6.3 A külső világ tevékeny megismerése	41
6.3.1. A gyermekek term. és társ. környezetből szerzett ismereteinek biztosítása, bővítése.....	41
6.3.2. A környezettudatos magatartás és” Zöld szemlélet” alakítása	42
6.4. Verselés, mesélés	44
6.4.1. A megfelelő irodalmi anyag kiválasztása.....	44
6.4.2. Az óvodáskorban megjelenő jellegzetes tartalmak jelenlétének, feltételeinek biztosítása nyelvi képességek fejlesztése	45
6.5 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	46
6.5.1. A zene iránti érdeklődés felkeltése, a közös éneklés, és játék örömeinek megérettetése	47
6.5.2. Zenei képesség fejlesztése, tehetséggondozás.....	47
6.5.3. A tevékenység szervezeti formája, igényes megfelelő anyagkiválasztás.....	48
6.6. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	50
6.6.1. A gyermekek ismerjenek minél több ábrázolás technikát.....	51
6.6.2. Alkotólétkör biztosítása, kialakítása.....	51
6.6.3. Kreativitás, egyéni képességek fejlesztése. Tehetséggondozás	52
6.7. Munka jellegű tevékenység.....	53
7. Tervezés.....	55
8. A gyermekek fejlődésének nyomon követése.....	57
9. Hátránykompenzáció, tehetséggondozás	58
9.1. A szociokulturális háttérből adódó lemaradás kompenzálása.....	58
9.2. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek differenciált fejlesztése, fejlődésének segítése.....	59
9.3. Együttműködő partneri kapcsolatok kiépítése	60
10. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek.....	62
10.1 A szociális háttérből adódó problémák kezelése, a szülők mentalitásának formálása	63
10.2 Kapcsolattartás gyermekvédelmi szervezetekkel, intézményekkel	64
11. Az óvoda kapcsolatai.....	64
12. Az óvoda hagyományai és egyéb rendezvényei.....	67
13. A program bevalásának vizsgálata	70
14. Legitimációs záradék	72
15. Érvényességi rendelkezések.....	73
Mellékletek.....	74
1. Melléklet.....	74
2. Melléklet.....	75
3. Melléklet.....	76

Az óvoda jogi státusa, adatai

Az óvoda neve:	Szivárvány Óvoda
OM azonosítója:	8030889
Az óvoda pontos címe:	Debrecen, Monostorpályi út 39.
Telefonszáma:	52 / 449 – 102
Az óvoda fenntartója:	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata
Címe:	Debrecen, Piac u. 20.
Telefonszáma:	52/ 411 – 400
Óvodai csoportok száma:	7 csoport
Az óvoda befogadóképessége:	A mindenkori alapító okirat szerint
Az óvoda vezetője:	Tóth Erzsébet

Az óvoda Színes világ Pedagógiai Programja a hátsó épület folyosóján lévő asztalon van elhelyezve, melyet bárki elolvashat. Az intézményből elvinni nem lehet, másolatot készíteni csak az óvodavezető engedélyével lehetséges.

Jogsabályi háttér

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény
- A kormány 363/2012. (XII.17.) kormányrendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekvédelemről és gyámügyi igazgatásról

- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
 - 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
 - 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
 - 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
 - Az óvoda hatályos Alapító Okirata
 - Nevelőtestületi határozatok
 - 275/2019. (XI. 21.) Korm. rendelet az óvodába járással és tankötelezettséggel kapcsolatos egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról
 - *Az EFOP-3.1.5-16-2016-00001 A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása projekt céljai*

Bevezető

„Meg kell tanulnunk a gyermek szemével látni és fülével hallani, meg kell tanulnunk a gyermek élményvilágának a szintjén beszélni. Meg kell tanulnunk mindenekelőtt azt, hogy ráálljunk a gyermek érzelmi hullámhosszára, megéljük emocionális történéseit, elfogadjuk vágyait, tiszteljük fantáziáját, s mindezzel elősegítsük a szabad kommunikációt, a nyitott személyiség kibontakozását. Ennek feltétele pedig nem kevesebb, mint a gyermekbe vetett bizalom, az iránta érzett felelősség, amelyből nyílt és derűs légkörben, ésszerű szabályok között, a gyermek felelőssége is kicsírázik. „ /Mérei Ferenc/

Óvodánk önkormányzati intézmény, Debrecen város kertségi részén található.

Programunk: A **SZÍNESVILÁG PEDAGÓGIAI PROGRAM**, amelyet a Szivárvány Óvoda nevelőtestülete a 363/2012.(XII. 17.) Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramja, és a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény alapján készített, figyelembe véve a gyermekek egyéni sajátosságait, a szülők elvárásait, az eddig jól bevált eredményeket, hagyományainkat és az óvodánk makro környezetét.

Programunkban érvényesülő alapelvek, értékek:

- Az óvodánk feladatának tekinti a gyermeki jogok tiszteletben tartása mellett **esélyteremtő szerepének** és hátránykompenzációs képességének erősítését. Külön feladatunk a hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének segítése, valamint az iskolai életmódra még nem kész 6-7 évesek fejlesztése.
- A gyermekeknek **érzelmi biztonságot**, szeretetteljes, családi légkört, színes tevékenységrendszert biztosítunk, ahol minden nap egy csodát jelent, ami a kinti világban történő események újrajátszását, feldolgozását adja.
- **A családokkal való együttműködés**, fontos feltétele a hatékony nevelésnek, mely az erkölcsi és értékorientált közösségi nevelést is magába foglalja. Óvodapedagógusaink munkáját főállású fejlesztőpedagógus, logopédus, 2 fő pedagógiai asszisztens és dajkák segítik.
- Óvodánk nevelői attitűdjében **a játék fontosságára** nagy hangsúlyt helyezünk. A játék szabadságának preferálása, játékba integrált tapasztalatszerzéssel és játékos tevékenységekkel.
- Gyermekeink nevelésében a **sokoldalú képességfejlesztés** mellett nagy gondot fordítunk az előítélet mentesség, a másság elfogadása, a tolerancia, a saját ügyükben való kompetencia, döntőképesség, megegyezési készség, a humánus meg tapasztalására. Óvodapedagógusaink Inkluzív szemlélettel rendelkeznek. Közvetetten segítjük az iskolai közösségben történő beilleszkedéshez szükséges gyermekei személyiségvonások fejlődését.
- Kiemelten foglalkozunk a **testi- lelki egészségneveléssel**. Mentálhigiénés szakember segítségével biztosítani tudjuk a gyerekek optimális intellektuális és érzelmi fejlődését,

a kiegyensúlyozott személyiség kialakulását, a lelki egyensúly megtartását. Másik jelentős egészségnevelési terület a pszicho-szociális higiénés nevelés melyben a gyerekek szocializációja harmonikus fejlődése valósul meg.

- Nevelőmunkánkban hangsúlyos az **anyanyelvi nevelés**, a kommunikáció fejlesztése.
- Nagy hangsúlyt helyezünk a természetvédelemre, a **környezettudatos magatartásra** a Zöld óvoda szemlélet megalapozására, és a hagyományok ápolására. Színes, gazdag hagyományrendszert alakítottunk ki, mely gyermekeink számára felszabadult együttes örömlélményt, tapasztalatszerzést és cselekvő részvételt jelent. Feladatunknak tartjuk nemzeti kultúránk közvetítését az életkori sajátosságok figyelembevételével.
- Kiindulási pont, hogy minden gyermek egyéni képességrendszerének figyelembevételével **differenciáltan fejleszhető**. Az átlagosnál több figyelmet fordítunk a lassabban fejlődő, lemaradó, hátrányos helyzetű, beilleszkedési,- magatartási,- és tanulási zavarral küzdő, speciális nevelési igényű gyermek megkülönböztetett differenciált fejlesztésére.
- A **fejlesztőpedagógus és a gyógytestnevelő** szakember a tanuláshoz szükséges pszichés funkciók fejlesztését, illetve a sérült funkciók javítását, az esetleges hiányzó funkciókat pótolja. Megelőzi, vagy csökkenti azokat a tanulási nehézségeket, amely a lassabb érés, vagy egyéb okok miatt keletkeznek.
- Az SNI-s gyermekek fejlesztése **utazó gyógypedagógus** segítségével történik.
- A **tehetségfejlesztés** sajátos körülmények között zajlik, de csoporton belül is megvalósul a mindennapi tevékenységek során.
Tehetség műhelyek: az adott képességterületek függvényében valósulnak meg.
- Külső és belső **partnerkapcsolatainkban** kiemelten kommunikálunk, folyamatosan erősítjük azt.

1. Helyzetkép az óvodánkról

1.1 Az óvoda társadalmi környezete, szociokulturális háttere

A Szivárvány Óvoda Debrecen város keleti részén, egy ipari övezet és egy még napjainkban is bővülő kertség találkozásánál helyezkedik el, ahol folyamatosan növekednek az új vállalkozások.

Alapítója: Debrecen Megyei Jogú Város Közgyűlése.

Fenntartója: Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata.

A Szivárvány Óvoda egy telephelyen, két épületben üzemel. Az első épület emeletes, 1973-ban épült, funkcióját tekintve irodának. A hátsó épületet 1979-ben építtette hozzá, a konzervgyár, a dolgozók gyermekei részére óvodának, melyben 3 csoport üzemelt. 1992-ig közös fenntartással működött az intézmény, később önkormányzati óvoda lett, a csoportok száma 7 csoportra bővült. Férőhelyeink száma a mindenkori alapító okiratban meghatározottak szerint alakul.

Tágas udvarát hatalmas fák, bokrok díszítik. 2020. februárjában intézményünkben a fenntartó által kezdeményezett energetikai felújítás befejeződött, általa óvodánk megszépült korszerűbbé vált, és egy műfüves focipályával is bővült.

Körzetünk a József Attila Telep, a Homokkert, a Kerekestelep egy része, és a folyamatosan épülő Lencztelep. Hozzánk tartozik Debrecen kertségi része Pac is, ahol számottevő a nagycsaládosok száma. A gyermekek családi háttere különböző, többnyire nehéz körülmények közül érkeznek hozzánk, ismereteikben, szocializáltságukban nagy eltérések mutatkoznak.

A peremhelyzetből adódóan sok a HH, HHH gyermek, ennek oka az aluliskolázottság, szegénység, rossz lakás körülmények, elhanyagoltság.

A családok többsége gondoskodó, az óvodával szemben támasztott igényüket elvárásukat megfogalmazzák, melyek főleg a szocializáció és az értelmi fejlesztés területére irányul.

1. 2. Személyi feltételrendszer

Alkalmazotti létszámunk: **31**fő.

Megnevezés	Fő	
Óvodapedagógus	16	Ebből: 1 óvodavezető 1főállású fejlesztőpedagógus
Szakvizsgázott	7	
Pedagógiai munkát segítők	10	
ebből	7	dajka
	2	pedagógiai asszisztens
	1	óvodatitkár
Egyéb nevelő munkát segítők ebből	5	
	1	fűtő- udvaros
	2	konyhai dolgozó
Egyéb nevelőmunkát segítő	2	takarító-eljáró takarító-mosónő

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel óvodapedagógus foglalkozik, akik kellő elméleti felkészültséggel, nagy szakmai tapasztalattal rendelkeznek. Érdeklődési körük széles, rendelkeznek mindazokkal a képességekkel, személyiségjegyekkel, amelyek eredményessé teszik pedagógiai tevékenységüket:

- Gyermekközpontú szemlélet
- Empátiás készség
- Kreativitás
- A gyermekekre odafigyelő, meleg-megértő, elfogadó-segítő attitűd

A szakvizsgázott és a mesterpedagógusok végzettsége erősíti munkánk hatékonyságát. A tehetségfejlesztő, a fejlesztőpedagógus, a mentálhigiénés szakember, tanácsadással segítik pedagógiai folyamatainkat.

A pedagógusok nyitottak, intézményen belül azonos pedagógiai értékrend alakult ki, melyhez mindenki alkalmazkodik. A csoportmunkán kívül többen vállalnak, illetve végeznek az óvodai élethez kapcsolódó kiegészítő tevékenységet.

A szakmai munka segítésére, összehangolására teamek alakulnak, vezetőik a munkaközösség-vezetők, akik a pedagógiai munka ellenőrzésébe és értékelésébe is bekapcsolódnak, a 2 fő pedagógiai asszisztens megfelelő végzettséggel és elhivatottsággal segítik a nevelő munkát.

A dajkák dajkaképzőt végeztek, ismerik a nevelési feladatokat, segítik a gondozási- és nevelőmunkát, viselkedésük modellértékű.

A munkabeosztást is úgy alakítottuk ki, hogy a csoportos dajkák intenzívebben segítsék az óvodapedagógusok nevelőmunkáját, és aktívan részt vegyenek a csoportok mindennapi életében.

Az óvoda szociokulturális helyzetéhez igazodva főállású fejlesztőpedagógus, utazó logopédus és gyógypedagógus foglalkozik a gyerekekkel.

1.3. Tárgyi feltételrendszer

Az óvoda tárgyi környezete segíti a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását. A hatalmas udvar nagyon jó lehetőséget biztosít a gyermekek mozgásigényének kielégítésére. A betonozott és füves területek aránya megfelelő, minden csoport rendelkezik homokozóval, rugós hintával. A műfüves focipálya használatát a csoportok között beosztjuk, udvari mozgásos játékokat találunk ki, illetve a sporteszközeinket mozgatjuk.

A barátságos, esztétikusan berendezett, megfelelő világítású csoportszobák segítik a komfortérzet kialakítását. Az igényekhez alkalmazkodó, szabadon variálható bútorok elegendő helyet biztosítanak a játékhoz, az étkezéshez és a pihenéshez. A csoportszobákat úgy alakítottuk ki, hogy többféle játéktevékenységre legyen alkalmas: olyan esztétikus mesesarkot, ami a napi mesélésnek, bábozásnak, drámajátéknak a színtere; olyan helyet, ahol a gyerekek nyugodtan rajzolhatnak, barkácsolhatnak, és mindent megtalálnak, ami a vizuális tevékenységükhöz szükséges.

Állandó helyük van a zenei készség fejlesztéséhez, valamint a mozgásos játékhoz szükséges eszközöknek is.

A csoportszobák berendezése lehetővé teszi az elkülönülni vágyó gyermekek csendes tevékenységét is. A játékeszközök mennyisége és minősége jónak mondható, folyamatosan bővülő.

A mosdók és öltözők berendezési tárgyai, világítása, megfelelő hőmérséklete, szellőztetése, optimális lehetőséget biztosítanak minden gyerek számára az öltözködéshez és a mosdózáshoz.

Tornaszoba sajnos nincs az intézményben, a gyermekek mozgásszükségleteinek kielégítése, a mozgásfejlesztés nagy szervezést, kreativitást igényel.

2. Programunk globális célrendszere

2.1. Óvodakép

Felújított Óvodánk csalogató képet nyújt az erre járó emberek számára, esztétikus küllemével, hatalmas fákkal teli zöld udvarával, színes madárhangokkal csábítja és marasztalja a látogatókat. Pedagógiai programunk kulcsszereplői az óvodapedagógusok, akiknek széles körű szakmai felkészültsége, innovációs törekvése, illetve minőség iránti elkötelezettsége biztosíték a célok eléréséhez.

A maga területén mindenki tudása legjavát adja, fontos az önképzés, az állandó fejlődés. A felnőttek megértéssel fordulnak egymás felé, magas fokú az empátia, a tolerancia, érvényesül a másság elfogadása és a gyermekek jogai.

Intézményünkbe örömmel jár óvodás, szülő és munkatárs egyaránt.

Óvodánk egyaránt megfelel a szülők elvárásainak, a gyermekek igényeinek, a szakmaiságnak és a kor követelményeinek.

Minden gyermekben az egyéniséget értékeljük, és azokat a személyiségvonásokat segítjük, amelyek az iskolai közösségbe való beilleszkedéshez szükségesek.

Törekszünk: megismerni, megérteni, formálni a személyiséget. Olyan támogató tanulási környezetet alakítunk ki, amelyben minden feltétel adott ahhoz, hogy a gyermekek tanulási képességei optimálisan fejlődhessenek.

Az életkori sajátosságok megerősítése mellett, az IKT eszközöket használó, rugalmas tevékenységi feltételeket biztosító szemléletet helyezzük előtérbe.

2.2. Gyermekkép

A családokkal együttműködve, nevelési tevékenységüket kiegészítve és azt segítve, olyan gyermekeket kívánunk nevelni, akik nyugodt, elmélyülten játszó, kreatív gyermekek lesznek. Alkalmazkodni tudnak a szokásokhoz, a szabályokhoz és társaikhoz, elfogadják a különbözőséget. Kialakulnak mindazok az alapvető képességek, melyek a békés úton való konfliktusrendezést, a békés egymás mellett élést segítik.

- Tisztelik, védik, óvják a természetet, élményeiket, gondolataikat bátrán elmondják. Erkölcsileg egészségesen fejlettek, lelkiileg kiegyensúlyozottak.
- Rendelkeznek az életkoruknak megfelelő testi és lelki képességekkel és készségekkel.
- Önállóak, magabiztosak, pozitív az énképük, jó kommunikációs képességük. Döntéshozó képességük gyors helyzetfelismerésük, 6-7 éves korukra kialakul, iskolai életre alkalmasak.
- Választékosan beszélnek anyanyelvüket, gondolataikat világosan fejezik ki. Személyiségükbe beépülnek a felnőttek által közvetített értékek, kialakul felelősségérzetük önmaguk, szűkebb és tágabb környezetük, nemzetünk és hazánk iránt.
- Jól érzik magukat társaik és a felnőttek között, aktívak, érdeklődőek, és szívesen tevékenykednek.

2.3. Pedagógus kép

A nevelőmunka kulcsszereplője a pedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. A pedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára. Éppen ezért a pedagógusi tevékenységek, és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának, hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

A pedagógus legyen:

- Hiteles
- Megjelenésében igényes
- Nyugalmat, elfogadást, megértést, szeretet, vidámságot árasztó
- A gyermekek adottságaiból eredő különbözőséget tiszteletben tartó, toleráló

- Az átlagtól eltérő képességek és személyiségvonások problémáit felismerő, szükség szerint segítséget nyújtó
- Személyes érzelmi kötődések kialakulásának és megerősödésének elősegítésével az ellentétek okainak felderítésével megoldási eljárásokat kereső
- A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű a pedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja, viselkedése

2.4. Pedagógiai programunk célja:

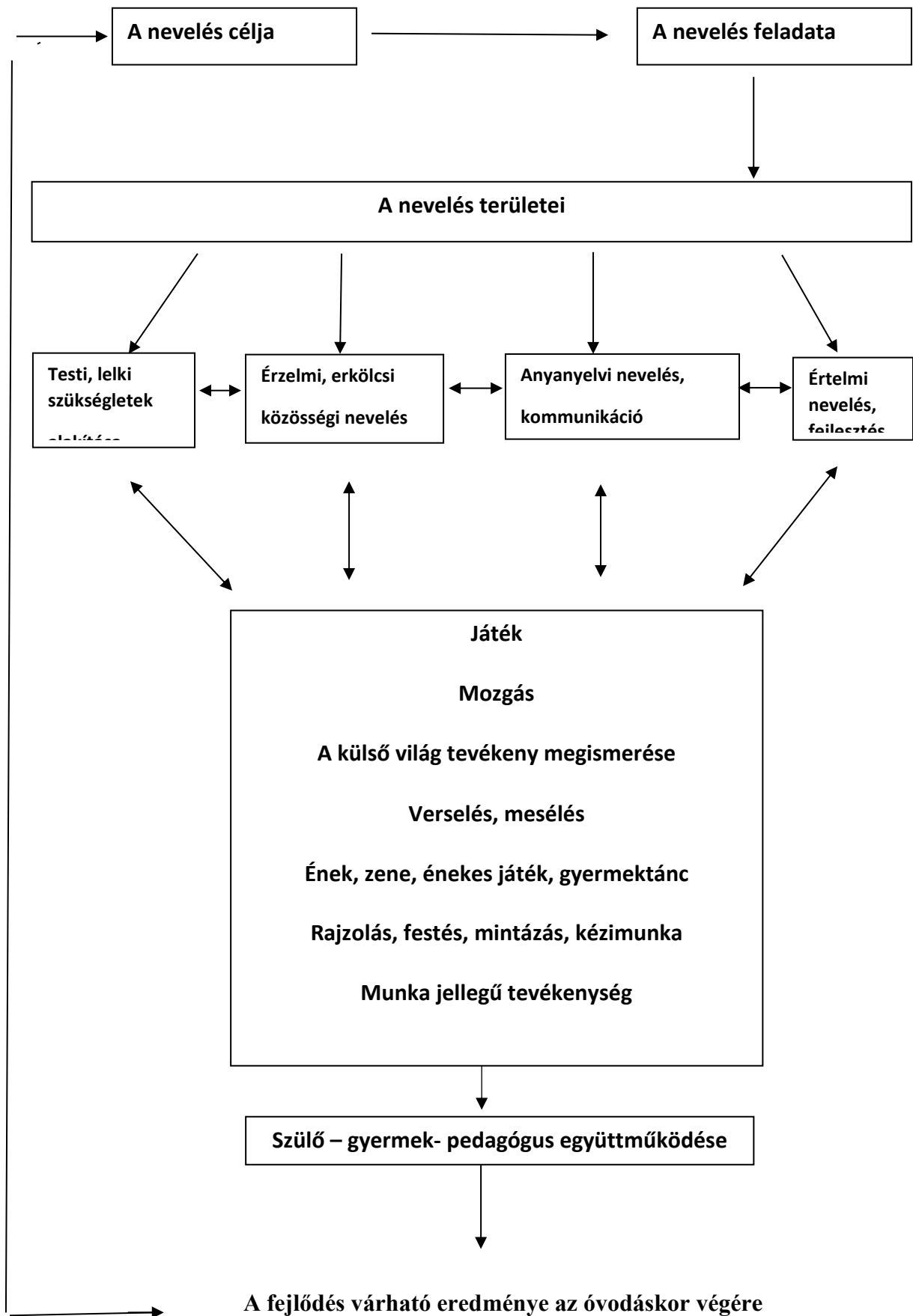
- A három – hét éves gyermekek élmény gazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése, sokféle színes tevékenység biztosításával, az eltérő fejlődési ütem és az egyéni sajátosságok figyelembevételével.
- Biztonságos, családi légkör megteremtésével a testi, az érzelmi, értelmi és a szociális fejlődés elősegítése.
- A gyermek egyéni igényeire épülő differenciált képességfejlesztéssel, tehetségek kiemelésével, és a lemaradások szintre hozásával, preventív támogató pedagógiai gyakorlat alkalmazása.
- Jól kommunikáló, az anyanyelv szabályait helyesen alkalmazó, kiegyensúlyozott, környezetében jól eligazodó gyermekek nevelése.
- Egészséges életmódra nevelés, környezetvédő, környezettudatos magatartás és nemzeti identitástudat megalapozása.
- Esélyteremtő, befogadó, hátránycsökkentő szerepük erősítése, a gyermekek lehetőségeinek javítása.

2. 5. Óvodai nevelésünk feladatai

- A szülői házból hozott szokások, elvárások, normák figyelembevételével, a gyermekek személyiségének harmonikus fejlesztése, a csoporton belüli sajátos szerepének kialakítása.
- Sok közös élmény és tevékenységek biztosításával erkölcsi tulajdonságok megalapozása – figyelmesség, segítőkészség, szorgalom, kitartás, önzetlenség, együttérzés.

- A szociális érzékenység kialakítása, amely segíti a különbözőségek elfogadását, az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képességek megerősödését.
- Az érzelmi biztonság megalapozása /szeretet, védettség/, amely segíti a gyermekeket abban, hogy érzéseiket, gondolataikat szabadon kifejezhessék.
- A gyermekek érzelmi állapotát figyelembe véve kíváncsiságára, utánzási kedvére építve, képességük, figyelmük, képzeletük, gondolkodásuk, kreativitásuk fejlesztése.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek differenciált fejlesztése, fejlődésének segítése, hátránykompenzáció.
- Egészséges és környezettudatos szemlélet megvalósulása a mindennapokban.

2.6. A programunk rendszerábrája

3. Az óvodai élet megszervezése

3. 1. Az óvoda csoportszerkezete

Az óvoda csoportszerkezetének kialakításakor figyelembe vesszük a gyermekek személyiségét, a szülők igényeit és a gyermekcsoport szociális összetételét. Az azonos és a vegyes életkorú csoportok a különböző fejlődési ütemű gyermekeknek egyaránt kedvező környezetet biztosítanak. Bármilyen a csoportösszetétel, a legfontosabb kritérium az, hogy abban a gyermekek, óvodapedagógusok egyaránt jól érezzék magukat.

Óvodánkban jelenleg vegyes életkorú csoportok működnek, de nyitottak vagyunk a homogén csoportok kialakítására is.

A családias légkörű, vegyes csoportok kialakításánál arra törekszünk, hogy az azonos életkorú és nemű gyermekek aránya, létszáma kedvező legyen. Figyelembe vesszük a szülők kérését, testvérek elhelyezése során. **Heterogén** csoportban könnyebben fejleszthető a gyermekek beszédkészsége, munkakultúrája, toleranciája, empátiája. Az idősebbek viselkedése modell értékű, gyorsabb ütemű a fiatalabb gyermekek szocializációja, önállósága, csökken a konfliktusok száma. A csoportban már meglévő szokásrendszer, hagyományok, társas kapcsolatok fokozzák a kisebbek biztonságérzetét, ez fejlesztően hat rájuk, a befogadási idő is lerövidül.

A **homogén** csoportokban a gyermekek életkora közel azonos, így a fejlesztésük látványosabb, gyorsabb. A gyermekek tanuláshoz szükséges beállítódása, feladattudata egységesebb, ugyanakkor itt is szükséges a differenciálás, az egyéni képességek figyelembevétele. A homogén csoportokban könnyebben szervezhető kirándulások, séták, egységesebben alakítható, fejleszthető a csoport szokásrendszere – a modell mindig a felnőtt. A nevelés hatékonyságát nem a csoportok szervezeti kerete határozza meg, hanem az óvodapedagógusok felkészültsége, rugalmassága, kreativitása, empátiája, helyzetfelismerése, vagyis egész egyénisége.

3. 2. Napirend

A gyermekek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a keretet. A napi életritmus kialakítása alapvető feltétele a testi – lelki harmónia megteremtésének.

Ezt szolgálja óvodánk napirendje, amely szervezettségével, rugalmasságával a gyermekek számára biztonságot ad, ugyanakkor az egész nap során érvényesül a folyamatosság. Nagy egységekben tervezünk és csak a legfontosabb tevékenységek kezdő, vagy befejező időpontját határozzuk meg.

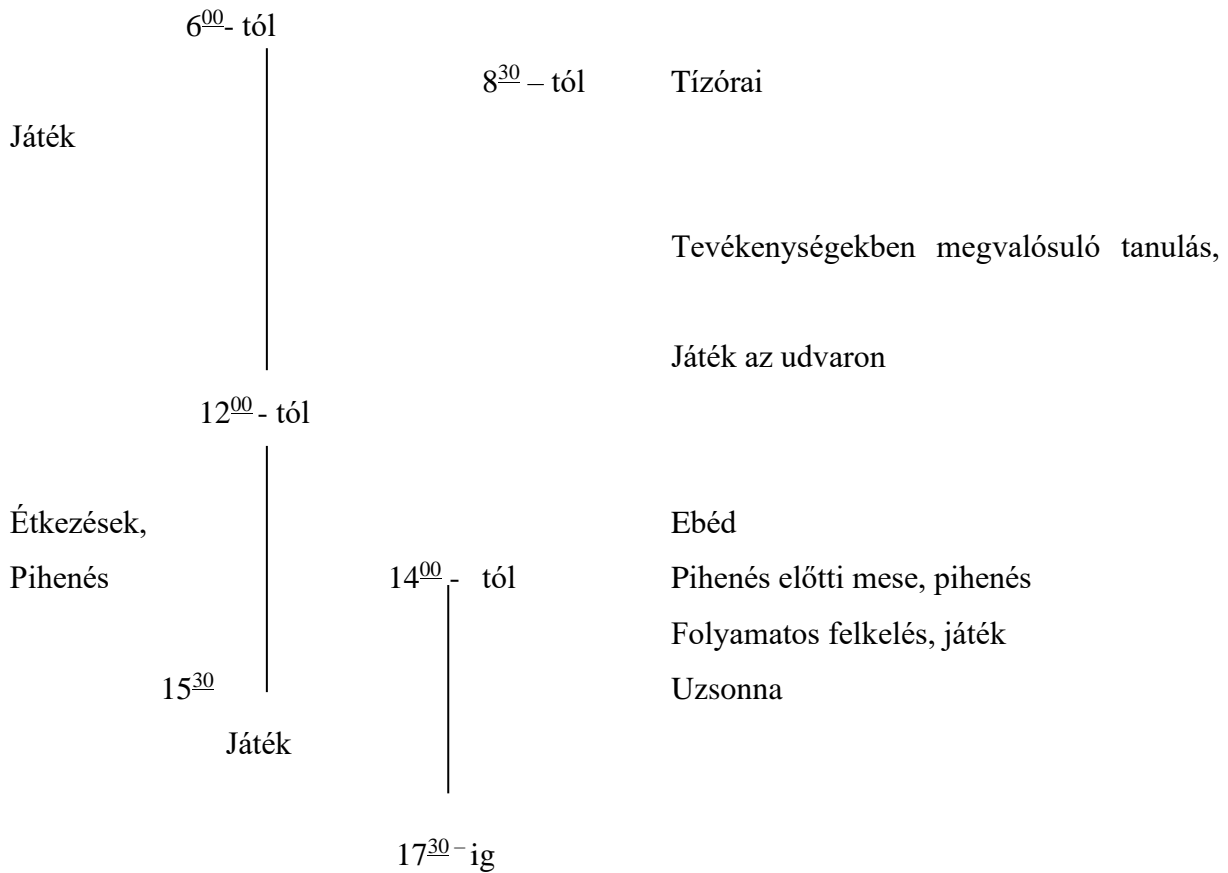
A napirend tervezésénél figyelembe vesszük a gyermekek szükségleteit és a gondozási tevékenységekre fordítható időigényt. Arra törekszünk, hogy a játék a legnagyobb időintervallumot töltsse ki, és összefüggő legyen. A felkínált és választható tevékenységek időpontját sem határozzuk meg.

Szükségesnek tartjuk azonban az étkezések kezdetét jelölni, valamint a délutáni ébredés legkorábbi időpontját, mivel a biológiai szükségletek kielégítése, a gyermekek fejlődő szervezete rendszerességet követel.

A folyamatos napirendünk rugalmassága lehetővé teszi, hogy egyéni tempó, igény, teljesítőképesség, szerint végezzék a gyermekek a tevékenységeket. Ezáltal megszűnik a várakozási idő és a sürgetés, a gyermekek szabadon dönthetik el, hogy mikor mit csinálnak pl.: a folyamatos tízóraizás lehetővé teszi, hogy nyugodtan kijátsszák magukat, és nem kell félbeszakítani az étkezés miatt az elmélyült játéktevékenységet. Másrészt a folyamatosság azt is lehetővé teszi, hogy egyes játékszereken könnyebben megosztozhassanak, vagy az együtt játszó gyermekek együtt üljenek le tízóraizni.

Napirendünkben meghatározott ideje van az alvásnak, hisz az óvodás gyermekeknek szükségük van pihenésre, de az 5-7 éves korosztálynak már kevesebb az alvásigénye, így egy órai fekvés után felkelhetnek, és csendes tevékenységet végezhetnek (képeskönyvek nézegetése, rajzolgatás, felzárkóztatás, tehetséggondozás).

Napirendi javaslat:

Az év folyamán az évszakhoz alkalmazkodva két napirendet készítünk. A jó idő beálltával életbe lép a nyári napirend, amikor minden tevékenység az udvaron, illetve a szabadban zajlik.

3. 3. Hetirend

A hetirend a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, rendszerességet, rugalmasságot, a helyzethez való alkalmazkodást, a nyugalmat segíti elő, lehetőséget nyújtva a stabil szokásrendszer kialakítására. A hetirend a gyermekek életének észrevétlen szabályozója, a tevékenységek igényük figyelembevételével valósul meg. Rugalmas, a gyermekek kíváncsiságára, ötleteire épül, megvalósítására elegendő időt biztosítunk.

A fejlesztés tartalmi eszközei közül a mozgásos tevékenység kötelező, mely heti 1 alkalommal, azonos napokon történik. Minden nap van mese, és mozgásfejlesztés, a többi tevékenység ének-zene, énekes játék, gyermektánc, a külső világ megismerése, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.

4. Óvodai nevelésünk alapvető területei

4. 1. Testi, lelki szükségletek alakítása

Célja:

Az óvodás korú (3 – 7 éves) gyermekek testi fejlődésének elősegítése, az egészséges életmód igényének kialakítása.

Feladata:

1. A fejlődéshez szükséges egészséges, és biztonságos környezet megteremtése
2. A gyermekek gondozása, testi szükségleteinek kielégítése és az egészségmegőrző szokások megalapozása
3. A gyermekek egészségének védelme, edzése, mentális fejlesztése

4. 1. 1. A fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése

Óvodásainknak nyugodt, derűs, esztétikus környezetet biztosítunk. Az egészséges életmód szempontjából óvodánk egyik fontos fejlesztési színtere az udvar is, hiszen a nap egy részét ott töltik a gyermekek. Ezt úgy alakítottuk ki, hogy minden csoportnak kijelölt helye van, de ezek a játszóterületek szabadon változtathatóak, így kisebb-nagyobb társaikkal, testvéreikkel együtt játszhatnak. A korán virágzó bokrok, örökzöldek, tavasztól őszig nyíló virágok esztétikai élményt nyújtanak, de a napos és árnyékos részek, a betonozott és füves terület aránya is segíti a kinti tevékenységet.

A gyerekek mozgásának fejlődését, terhelhetőségét az udvari játékok, és a műfüves focipálya szolgálja.

A barátságos, esztétikusan berendezett, jó megvilágítású csoportszobák segítik a komfortérzet kialakítását.

Az igényekhez alkalmazkodó szabadon variálható bútorok megfelelő helyet biztosítanak minden tevékenységhez:

- esztétikus mesesarkot, ami a napi mesélésnek, bábozásnak, drámajátéknak a színtere
- olyan helyet, ahol a gyerekek bármilyen ismeretszerző - és alkotó tevékenységet végezhetnek.

Állandó helyük van a zenei készségfejlesztéshez,- valamint a mozgásos játékhöz szükséges eszközöknek is.

A csoportszobák berendezése lehetővé teszi az elkülönülni vágyó gyermekek csendes tevékenységét is.

A mosdók és öltözők berendezési tárgyai, világítása, megfelelő hőmérséklete, szellőztetése optimális lehetőséget biztosít minden gyerek számára.

Mindenkinek jellel ellátott öltözőszekrénye, tisztálkodási eszköze van, (fésű, pohár, törülköző, fogkefe).

4. 1. 2. A gyermekek testi szükségleteinek kielégítése

A testi – lelki egészség egyik alapvető feltétele a gyermek komfortérzetének biztosítása. Az önkiszolgáló feladatok elvégzése a tevékenységek többszöri gyakorlását teszi lehetővé, ez alakítja a gyermek énképét, segíti önállóvá válását. A felnőtt (szülő, pedagógus, dajka) személyes példaadással gyakoroltatja a napi élethez szükséges szokásokat, melyek óvodáskor végére igényükké válik.

Hagyjuk, hogy saját képességeik szerint, koruktól függetlenül végezzék el, a szükségleteiknek megfelelő tevékenységeket, melyhez a folyamatos napirend elegendő időt biztosít.

A **testápolás** a gyermekek egészségének védelmét, rendszeres, szükség szerinti tisztálkodásukat és tisztaságigényük kialakulását szolgálja. A családi és az óvodai gondozási szokások összehangolására törekszünk.

Nagy figyelmet fordítunk a kézmosásra, körömápolásra, a kéz szárazra törlésére, a szappan, körömkefe, a törülköző helyes használatára. A fertőzések elkerülése érdekében érkezéskor, csoportszobába lépés előtt, minden gyermek mosson kezet.

A hajápolást egyre fokozódó önállósággal végezzék. Heti rendszerességgel prevenció jellegű hajvizsgálatot végzünk. Igény szerint felnőtt segít a gyermeknek a fésűlködésben, a haj összefogásában.

Rendeltetésszerűen, helyesen használják a WC papírt és papírzsebkendőt. Naponta egy alkalommal szájat öblítenek, vagy fogat mosnak a gyerekek.

Fokozatosan jutnak el odáig, hogy önmagukkal, ruházatukkal, használati tárgyaikkal kapcsolatban is igénylik a rendet, tisztaságot. Különös figyelmet fordítunk azokra a gyerekekre, akikben ez még nem alakult ki. Az óvodapedagógus a pedagógiai asszisztens és a dajka modell szerepe meghatározó.

Az **öltözködés** biztosítja az időjárás változásaihoz való alkalmazkodást, egyúttal formálja az ízlést, az önállóságot. A gyermekek öltözéke legyen célszerű kényelmes, és időjáráshoz igazodó.

Az öltözőszekrényben jellel ellátott zsákokban található a váltóruha (fehérmű, póló, zokni, harisnyanadrág), így lehetőségük van rá, hogy időjáráshoz alkalmazkodva, vagy a ruhájuk tisztasága szerint átöltözhessenek.

A benti cipő használata elengedhetetlen. Ez jó, ha szellős, talpa nem csúszik és egészséges a talpkiépítése. Célszerű a szülőt meggyőzni a praktikus, kényelmes, réteges öltözködés előnyéről.

A gyermekek a háromszori **étkezéssel** kellő összetételben és elosztásban napi tápanyagszükségletük 65-70 %-át kapják meg. Mivel tálalókonyhával rendelkezünk, nagy figyelmet fordítunk arra, hogy az ételek megfelelő hőmérsékleten kerüljenek az asztalra. Arra törekszünk, hogy ne csak megismerkedjenek a különböző ételféleségekkel, hanem meg is szeressék azokat. Lehetőség van az étel intolerancia esetén diétás étkezésre.

Figyelünk arra, hogy a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só és telítetlen zsírtartalmú ételek fogyasztása csökkenjen. A zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztására ösztönözzük a gyermekeket.

Az étkezésekre azonos időpontokban kerül sor, így kialakulnak és erősödnek a táplálkozás feltételes reflexei. A jól szervezett folyamatos napirend kiküszöböli a várakozási időt.

A rugalmas napirend lehetővé teszi, hogy tízóraizni – bizonyos időintervallumon belül – gyermek igénye szerint bármikor lehet.

Az étkezés megszervezése és kulturált lebonyolítása fontos gondozási feladat, de hat a gyermek esztétikai érzékére is. Az önálló étkezés, az önkiszolgálás szokásainak kialakítását egyéni képességeknek megfelelően fokozatosan, tapintattal szervezzük, időt hagyva e tevékenységre.

A tálalóasztalon mindig ott vannak a szükséges evőeszközök, így a gyermeknek választási lehetőséget biztosítunk. Egész év során lehetőséget biztosítunk a folyadékpótlásra is, mely a csoportszobákban és az udvaron is állandóan elérhető.

A gyermekek egyéni alvási igényét figyelembe vesszük, az ebéd utáni pihenéshez a feltételeket megteremtjük (ágynemű, tiszta levegő, nyugalom, csend). Elalvás előtt mesét,

dúdoló- vagy altató dalokat hallgatnak a gyermekeink. Lehetőséget biztosítunk egy órai pihenés után a 6-7 éveseknek csendes tevékenység végzésére.

4.1.3. A gyermekek egészségének védelme, edzése, mentális fejlesztése

A szabad levegőn való tartózkodás növeli a gyermekek edzettségét, ellenálló képességét, ezért minden évszakban a lehető legtöbb időt tartózkodunk a szabadban, kihasználjuk a levegő, nap, edző hatását, a szélsőséges időjárást figyelembe véve.

Szmog riadó, hőségriadó vagy magas UV sugárzás esetén nem tartózkodunk az udvaron. A mindennapos mozgás, edzés lehetőségével biztosítjuk a gyermekek testi – és lelki egészségének harmóniáját, alkalmazkodóképességét, erőnlétét, és mozgáskoordinációját.

Kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekekkel való bizalmas, bensőséges kapcsolat kialakítására. A problémákat nagyfokú érzékenységgel, empátiával kezeljük, s törekszünk azok hatékony megoldására. Pozitív megerősítéssel és ösztönzéssel verbális és nonverbális kommunikációs eszközökkel jutalmazunk. A nem szabálykövető és konfliktusteremtő magatartás esetén módszerünk, az elbeszélgetés.

Óvodásaink valamennyi életterét úgy alakítjuk ki, hogy az számukra biztonságot jelentsen. Ennek érdekében a következő feladatokat határozzuk meg:

- veszélyhelyzetek felismertetése, elkerülése
- az eszközök balesetmentes használata
- biztonságos közlekedésre nevelés, melynek szabályait a gyerekek az udvaron, és séták, kirándulások alkalmával is gyakorolhatják.

Évente megismertetjük a gyerekeket a menekülési kivonulási útvonallal.

Vegyes csoportjaink működtetésével hozzájárulunk ahhoz, hogy a különböző életkorú gyermekek családi légkörben éljék mindennapjaikat.

Az óvodások számára a családon kívüli élet sok szociális örömet, de sok válságos, kellemetlen helyzetet is okozhat. Ezért figyelembe vesszük a szülői házból hozott elvárásokat, szokásokat, normákat, családi kötődéseket, mert ha ezek sérülnek, a gyermek frusztrálódhat, ez rossz közérzetet eredményezhet.

A mentálhigiéné elengedhetetlen területe a családdal való jó együttműködés. Az összhangban nevelés csak a család és az óvoda közötti valódi kapcsolatban valósulhat meg, így a nevelési hatások egymást kiegészítve felerősödnek, az óvoda és család együttműködése hatékonyává válik.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- ⇒ Kialakul a testápolás és tisztaság iránti igény.
- ⇒ Tudatosodik, hogy minden WC használat előtt és után, étkezés előtt, és óvodába érkezéskor kezet kell mosni
- ⇒ Felszólítás nélkül, önállóan mosakodnak, fogat mosnak, fésülködnek, használják a zsebkendőt.
- ⇒ Vigyáznak a tisztálkodási eszközökre, a mosdó és az öltöző rendjére, ha szükséges rendbe is teszik ezeket.
- ⇒ Teljes önállósággal, a kulturált étkezés szabályait betartva étkeznek. Esztétikusan terítenek, eldöntik, hogy mennyi ételt kérnek.
- ⇒ Rendeltetésszerűen használják az összes evőeszközt.
- ⇒ Öltözködésük önálló, figyelembe véve az időjárás változásait.
- ⇒ Ruhájukat összehajtva teszik zsákjukba, bekötik, bekapcsolják cipőjüket, felhúzzák cipzárjukat.
- ⇒ Vigyáznak környezetük rendjére, az ajtókat halkán csukják, nyitják, az eszközökkel óvatosan bánnak.
- ⇒ Iskolába lépés előtt a gyerekek képesek mindennapi szükségleteik életkoruknak megfelelő önálló kielégítésére.

4. 2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Célja:

Biztonságos légkör, állandó értékrend megteremtésével a gyermekek érzelmi életének és társas kapcsolatainak pozitív fejlesztése, a szociális tanulás elősegítése, (együttérzés, figyelmesség segítőkészség, önzetlenség) a csoportnormák alapján.

A gyermekek önkifejező törekvésének segítése.

Tágabb környezetünk, nemzeti kulturális értékeink, szülőföldünk, hazánk megismerése.

Feladata:

1. Az érzelmi stabilitás kialakítása, szeretetteljes, barátságos környezet, családi légkör megteremtésével.
2. A gyermek társas kapcsolatainak és érzelmi szükségleteinek kielégítése. A közös élményekre épülő magatartási szokások és erkölcsi normák rendszerének kialakítása.
3. Az önismeret, a pozitív énkép formálása, a gyermeki én tudat alakítása, önmegvalósításuk segítése.
4. A gyermeki empátia fejlesztése

4. 2. 1. Az érzelmi stabilitás kialakítása

Az óvodáskorú gyermek elsősorban érzelmein keresztül ismerkedik a körülötte levő világgal, viselkedéseit érzelmei motiválják. A 2 ½ - 3 éves gyermek akár otthonról, akár bölcsődéből kerül az óvodába, szorongva éli meg a változást, ezért rendkívül nagy jelentősége van az egyéni bánásmódnak, az egyénre szabott, differenciált nevelésnek.

Fontos feladatunk a kisgyermek érzelmi stabilitásának alakításában, hogy esztétikus környezet, derűs légkör fogadja. Az udvar, a csoportszobák berendezésénél érvényesüljenek az óvodapedagógusok egyéni ötletei, melyek a gyermek érzelmi kiegyensúlyozottságát segítik elő.

Meghatározó az érzelmi nevelés szempontjából a **befogadás**, ami lehet anyás, vagy családi, attól függően kinek van ideje, lehetősége a gyermekkel együtt ismerkedni az óvodával. Ennek hosszát a gyermek ismerete szabja meg. Az új gyermekek fogadásakor a csoportban mindkét pedagógus, esetleg a pedagógiai asszisztens-el, a dajkával együtt foglalkozik, gondoskodik a gyermek testi-lelki egyensúlyáról.

Ez az együttlét és a rendszeres ovi-váró összejövetelek biztonságot adnak az új környezet elfogadásához, ugyanakkor a szülő is megismeri az óvoda belső életét, helyi szokásait, a napirendet, a felnőttek egymáshoz való viszonyát stb.

Megengedjük, hogy az otthon egy darabját – játékot, kispárnát – az első időben magával hozza, természetesen ezeknek a helyét meg kell találni. Különösen lefekvéskor vegye körül nyugalmas, szeretetteljes légkör a kisgyermeket, hiszen igénylik a testi közelséget, a felnőtt együtt érző, megértő magatartását.

A játékok mellett versekkel, dalokkal, rövid mesékkel fogadják az érkező kicsiket. Vegyes életkorúak csoportjában a nagyobbak is felkészülnek az új gyermekek fogadására.

A kellemes hangulatú, családi légkörben, a közös élmények, cselekvések hatására kialakulnak a gyermekek közötti társas kapcsolatok, melyben formálódik egymáshoz való viszonyuk. Az óvodapedagógusok biztosítanak ehhez megfelelő sokszínű tevékenységet, de ügyelnek arra, hogy az ingerek ne okozzanak zaklatottságot.

Figyelünk arra, hogy a visszahúzó, peremhelyzetű gyerekeket aktívan bevonjuk a csoport mindennapi életébe.

Az óvoda a családdal együttműködve folytatja a már elkezdett nevelési munkát, mely tudatos, következetes követelményeket támaszt és megteremti azok teljesítésének lehetőségeit.

A gyermekek többségénél az óvoda az első kilépés a családból, átmenet a szélesebb társas kapcsolatok felé, ezért fontosnak tartjuk, hogy szokásrendszerünk következetes mintaértékű legyen kiegészítve az otthoni értékeket.

Az óvodába lépés első napjától ismerkedjenek meg a gyerekek, és fejlettségüknek megfelelően alkalmazzák az önkiszolgálással, közösségi élettel kapcsolatos legegyszerűbb szabályokat, amelyeket az óvodapedagógusok sok-sok pozitív értékeléssel erősítenek meg.

4. 2.2. A gyermekek érzelmi szükségleteinek kielégítése, az erkölcsi normák alakítása

Fontos feladatnak tekintjük a személyiség sokoldalú és harmonikus fejlesztését, mely magába foglalja a társas viselkedés szokásait szabályait, az önkiszolgálást, az életkornak megfelelő önállóságot és önfegyelmet is.

A gyermek óvodába lépésekor nagyon fontos az érzelmi biztonság és kötődés. Ezt segíti elő a rugalmas napirend, az élmények és a változatos tevékenységek. E mellett igen fontos és meghatározó, az óvodában dolgozók pozitív attitűdje. Arra törekszünk, hogy átvegyék elfogadó, megértő, segítő beállítódásunkat. Óvodánkban biztosítjuk a csoportok közötti interakciót.

Kiemelt szerep jut a közös élményekre épülő, közös tevékenységek gyakorlásának, ezért olyan óvodai életet alakítunk, amely segíti a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak (pl. együttérzés, segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését. Élményalapú tevékenységekkel alakulnak ki a társas kapcsolatok és bontakoznak ki a csoportra jellemző erkölcsi szabályok, normák. Fejlődik kötelességtudatuk, felelősségérzetük, toleranciájuk, empátiájuk konfliktus tűrő és megoldó képességük. Az együttes tevékenységek, tapasztalatok, élmények barátságokat, szimpátián alapuló kisebb csoportokat hozhatnak létre.

A közeli és távlati célok felállításával, a készülődéssel erősödnek a társas kapcsolatok, alakul a közösségi élet. A felkészülési időszak, mely meghatározott időben fejeződik be, pozitívan befolyásolja az egyén személyiségfejlődését is.

Egyéni bánásmód alkalmazásával, ha szükséges, egyes gyermekeket bátorítunk, önbizalmukat növeljük, ez hozzájárul pozitív énképük erősítéséhez. A kapcsolatok megfelelő alakulása szempontjából ki kell emelni a személyes példaadást, az óvodapedagógus személyiségét, szemléletét, amely a sikert észreveszi, a sikertelenség elviselését pedig segíti.

A tevékenységeken belül olyan választási lehetőséget biztosítunk, amely fejleszti a gyermekek döntési képességét, így képesek lesznek változásra, változtatásra.

A nap során figyelembe vesszük, segítjük önálló véleményalkotásukat. Tiszteletben tartjuk a gyermekek döntési jogát, hibázásait, tévesztéseit a tanulási folyamat részeként kezeljük. Értékelésünk minden esetben egyénre szabott, differenciált, pozitív megerősítést tartalmaz. Rugalmas szokás- és szabályrendszerünk alkalmazkodik a gyermekek fejlődési üteméhez.

4.2.3. A gyermeki én tudat alakítása, önmegvalósításuk segítése

A gyermekek nyitottságára építve formáljuk személyiségüket, megismerjük szeretetnyelvüket. Megteremtjük a szükséges feltételeket ahhoz, hogy kibontakoztassák képességeiket, megvalósítsák egyéni elképzeléseiket. Változatos tevékenységekkel az egésznapot áthatva támogatjuk önmaguk megismerését, testtudatuk kialakulását. Arra törekszünk, hogy egyszerre segítsük a gyermekek szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, és erősítsük önkifejező és asszertív törekvéseit.

Fejlesztjük a gyermekek érzelmi intelligenciáját, hozzásegítjük őket ahhoz, hogy felismerje, ki tudja mutatni saját érzéseit, és beszélni tudjon mindezekről.

4.2.4. A gyermeki empátia fejlesztése

A gyermekek nyitottságára építünk, és hozzásegítjük őket ahhoz, hogy megismerjék, megbecsüljék szűkebb és tágabb környezetüket. Fejlesztjük nemzeti identitástudatukat, hozzásegítjük őket a keresztény kulturális értékek megismeréséhez, segítjük a hazaszeret, a szülőföld és családhoz való kötődést.

A gyermek a szocializációs folyamata során tanulja meg, hogy az emberek különbözőek egymástól, milyen viselkedés helyes, elfogadott, illetve helytelen. Ezt dicsérettel bátorítással,

példamutatással valósítjuk meg. Minden gyermek felé szeretettel és megértéssel fordulunk. Figyelünk arra, hogy az óvodások őszintén elfogadják, tolerálják az egyéni bánásmódot igénylő társaikat, a segítőkészség legyen természetes számukra, melyet személyes példamutatással erősítünk meg.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- ⇒ Alkalmazkodnak a csoportban és az óvodában kialakult szokásokhoz, aktívan részt vesznek a közös tevékenységekben
- ⇒ Kötődnek az óvodához, csoporttársaikhoz, az őket körülvevő felnőttekhez, baráti kapcsolatok alakulnak ki
- ⇒ Tisztelettel viselkednek a felnőttekkel szemben
- ⇒ Társaikat segítik, toleránsak, elfogadják a különbözőséget
- ⇒ Konfliktushelyzeteik többségét önállóan megoldják
- ⇒ Kialakul önfegyelmük, reális értékítéletük, énképük
- ⇒ Megalapozódik szűkebb és tágabb környezetükhöz, és szülőföldjükhöz való pozitív viszonyuk.

4.3. Anyanyelvi nevelés, kommunikáció

Célja:

A gyermekek anyanyelvének, kommunikációjának, metakommunikációjának fejlesztése.

A beszédkezdő felkeltése, fenntartása, érthető artikulált beszéd kialakítása.

A gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, és célirányos bővítése.

Feladata:

1. Beszélgetésre alkalmas légkör megteremtése.
2. Folyamatos szókincs bővítéssel, fogalomalkotással, a beszéd színvonal emelése, a helyes kiejtés gyakorlása, fejlesztése

3. A drámajátékok, szituációs játékok alkalmazásával a gyermekek személyiségének, kommunikációs képességének fejlesztése
4. A társas érintkezésben alkalmazott viselkedési formák gyakorlása

4.3.1. Beszélgetésre alkalmas légkör megteremtése

A beszédkapcsolat kialakulásának alapja az elfogadás, az érzelmi biztonság, a felnőtt – gyermek közötti jó viszony, a nyugodt, kiegyensúlyozott légkör.

Az anyanyelvi nevelést egységes folyamatnak tekintjük, mely az egész napot, és minden tevékenységet áthat.

Magába foglalja a gondolkodás tartalmát, valamint a verbális és nonverbális megnyilvánulást. A beszélgetés, a kérdezés az anyanyelv tanulásának az eszköze is, de az utánpótlásnak is nagy szerepe van a beszédfejlesztésben.

Lehetőséget biztosítunk arra, hogy minden gyermek kérdezhesen, beszélhessen arról, ami érdekli, és ami foglalkoztatja. Arra törekszünk, hogy kérdéseik ne maradjanak megválaszolatlanul, így a gyermekek szívesen és gyakran beszélnek. Megfelelő élmények biztosításával aktivizálni tudjuk a gyermekek passzív szókincsét. Fontosnak tartjuk a példamutató, jól artikulált tiszta beszédet, odafigyelünk beszédünk stílusára, a megfelelő hangsúly, hangerő alkalmazására, hanglejtésünkre, metakommunikációkra, mert ez mintát nyújt és ösztönzést ad.

4.3.2. Beszédszínvonal emelése

Az óvodába kerülő gyerekek különböző szinten állnak beszéd tekintetében is, ezért fontos, hogy megismerjük beszédállapotukat. Alakítani tudjuk beszédképességüket, gazdagítani szókincsüket, fejleszteni verbális és nonverbális képességüket, korrigálni a beszédhibákat, ha szükséges szakember segítségével.

A beszédállapot megfigyelésének szempontjai:

- Beszédértés,
- beszédhallás,
- beszédképzés,
- hangok vizsgálata.
- Mondatszerkesztés, összefüggő beszéd.

A fejlesztés az óvodába lépés pillanatától kezdődik, folyamatosan tart, és kiterjed minden gyermekre. Ez akkor pontos, ha ismerjük az életkori sajátosságokat és azokat a pszichikus funkciókat, amelyek kibontakozását megcélazzuk.

- 3 éves korig hangképzés,
- 3,5 – szókincsfejlődés, grammatizálódás.

Nagy az eltérés a gyerekek aktív és passzív szókincse között. Beszédét az otthoni nyelvi környezet, a külső hatások (infokommunikációs eszközök) is meghatározzák. Ezért a család, a környezet megismeréséből kell kiindulni és a gyermek egyéni képességeit figyelembe véve kell a hatást kifejteni.

A szókincs és szókészlet bővítését, alakját, anyagát a gyermek tapasztalatai, élményei és főként a mese, vers, szolgálja. A szépen mondott népmesékkal a gyermek az anyanyelv legvalódibb forrásában mesét, költőink verseit megismerve a nyelv dallamát hallja. A kiolvasók, mondókák a folyamatos beszédet készítik elő, de alkalmasak a magán – és mássalhangzók pontos kiejtésének gyakorlására, a helyes hangsúlyozásra, szótagolásra is.

4.3.3. A gyermekek személyiségének, kommunikációs képességének fejlesztése

A gyermeki személyiségfejlesztés fontos eszköze a drámajáték, szituációs - és bábjáték. A játéktevékenységek által a gyerekek közelebb kerülnek egymáshoz, önmagukat is jobban megismerik, monológok, dialógusok alakulnak ki. Hatékony segítséget nyújt a kommunikációs készségek, képességek kibontakoztatásának terén is. A gyerekek bátrabbak, közvetlenebbek, nyitottabbak, elfogadóbbak lesznek általuk. Erősödik önbizalmuk, intelligensebbek, fogékonyabbak lesznek. A játékot kísérő érzelmek közlési vágyat ébresztenek, fokozódik a gyermekek beszédkedve, amely által fejlődik nyelvi kommunikációs képessége is. A cselekvésre való készséget erősítjük, mely akaraton és intuíción alapszik.

Az egyéni fejlettségi szintnek megfelelően, anyanyelvi játékokkal is fejlesztjük beszédjüket, hogy biztonságosan és bátran tudják önmagukat kifejezni. A fejlett kommunikáció eredménye a kapcsolatfelvétel, a kapcsolattartás, a közlés megkönnyítése, játékos oldása.

4.3.4. A társas érintkezésben alkalmazott viselkedési formák gyakorlása

A természetes élethelyzetekben gyakoroltatott viselkedési szabályok, segítik a gyermeket abban, hogy el tudjon igazodni a különböző helyzetekben.

Ezek: a köszönésre, bemutatkozásra, étkezésre, terítésre, bevásárlásra vonatkozó szabályok, az óvodán beleüli és óvodán kívüli illemszabályok, az ünnepeken, színházban, különböző előadásokon való viselkedés szabályai, a tanulási folyamatokhoz kapcsolódó szabályok kialakítása.

Az illemnek jelentős szerepe van az összetartozás tudatának erősítésében. Betartásával jelezzük, hogy a közösséghez tartozónak tekintjük magunkat és elvárjuk, hogy ezt a többiek is tudomásul vegyék.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- ⇒ Gondolataikat, élményeiket az anyanyelv szabályainak figyelembevételével mondják el
- ⇒ Beszédük folyamatos, logikus
- ⇒ A tanulás során elsajátított kifejezéseket használják a mindennapi beszédben
- ⇒ Kialakul beszédfigyelmeük, alkalmazzák a metakommunikáció szabályait
- ⇒ Viselkedésükben tükröződnek az udvarias viselkedés szabályai
- ⇒ A mindennapi életben használják a drámajátékokban elsajátított képességeket
- ⇒ Képekről önállóan tudnak elmondani összefüggő történeteket
- ⇒ Képnézegetés közben felismerik a sorrendiséget
- ⇒ Képesek az információk felfogására, megtartására, feldolgozására.

5. Értelmi nevelés

Célja:

A gyermekek értelmi képességeinek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) alkotóképességének fejlesztése, és ezt elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Feladata:

1. Élmények és tevékenységek biztosítása, a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, meglévő tapasztalataira, ismereteire, építve.
2. Differenciált képességfejlesztés különböző tevékenységekben.

5.1. Élmények és tevékenységek biztosítása, a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, meglévő tapasztalataira, ismereteire, építve.

A gyermekek tanulási tevékenységének érdekében, nagy hangsúlyt helyezünk az élmények biztosítására, ez történhet természetes környezetben, illetve a csoportszobában.

Óvodánk egyik lényeges sajátossága, hogy a játékon keresztül fejlesztjük leginkább a gyermekek értelmi képességét: érzékelését, észlelését, emlékezetét, figyelmét, képzeletét, képszerű szemléletes gondolkodását.

Önkéntességét, nyitottságát, megismerési vágyát, aktivitását, érdeklődését tudatosan igyekszünk felhasználni nevelési céljaink megvalósítása érdekében.

A tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. A nevelési folyamat egésze alkalmas arra, hogy erőltetés nélkül fejlődjön a gyermek, hiszen minden tevékenységében benne van egy új dolog elsajátításának lehetősége. Az önálló tanuláshoz, tapasztalatszerzéshez biztosítjuk a megfelelő feltételeket.

Mindhárom tanulási formának megvan a legadekvátabb játéka: a motorikusnak elsősorban a mozgásos és az alkotó – építő játékok; a szociálisnak a szerepjátékok, míg a verbálisnak szabályjátékok. A játékban tanul a gyermek legintenzívebben.

Amikor játszik, emóciók zajlanak, erősödnek, képességek aktivizálódnak, melyek az egész személyiségfejlődésnek rugója.

A formális oktatás helyett játékba ágyazottan tevékenykedünk a gyerekekkel, ebben benne van a valósággal való ismerkedés lehetősége is. Ez lehet óvodapedagógus által kezdeményezett, vagy gyermeki játékba bekapcsolódó. Ehhez társulnak olyan szervezett tanulási folyamatok, mint az óvodapedagógusok által biztosított élmények, irányított megfigyelések, tapasztalatszerzések, ami a gyermekek kíváncsiságára, kérdéseire épülő ismeretszerzést is magába foglalja. A gyermekek a tevékenységek befejezése után igényük szerint visszatérhetnek eredeti játékukhoz, vagy újat kezdenek.

Az utánzásos, minta- és modellkövető magatartás- és viselkedéstanulás folyamatában kezdetben az óvodapedagógus hatása az erősebb, de később felerősödik a csoporttársaké is. Mindig figyelembe vesszük a gyermekek aktuális fizikai, érzelmi állapotát. A szervezett tanulás formái:

- a kötetlen és / vagy
- kötött tevékenységek.

Programunkban a kötetlen tanulás a legalkalmasabb szervezeti forma, melyben a 3-7 éves korú gyermekek képességei legjobban aktivizálhatók, amelyben megőrizhetik autonómiájukat.

A kötetlenség a gyermek számára önkéntességet, választási lehetőséget jelent. Eldöntheti, hogy részt vesz-e a tanulási tevékenységekben, vagy inkább tovább játszik. A kisebbek elmehetnek úgy, hogy a többieket ne zavarják, az 5-6-7 éveseket – akik iskolába lépés előtt állnak – a feladat elvégzésére ösztönözzük. Az időkereteket rugalmasan kezeljük. Ha a gyermek nem tudja adott idő alatt befejezni az elkezdett tevékenységét, több időt biztosítunk számára.

A **kötött** tevékenység más magatartást igényel a gyermekektől, mert ezen a részvételük nemcsak a belső szándéktól, hanem az óvodapedagógus által kitűzött feladattól is függ. A mozgásos tevékenység minden korosztály számára kötött.

Kötött tevékenység lehet a gyermek számára a differenciált fejlesztés, a felzárkóztatás, illetve a tehetség gondozás. Mindkettőben érvényesül a nevelői céltudatosság és tervszerűség, a pedagógiai önállóság.

5.2. Differenciált képességfejlesztés különböző tevékenységekben

A tanulási képességek fejlesztése, a már meglévő ismeretek felszínre hozása, rendezése, bővítése. Abból indulunk ki, hogy a gyermekek tevékenységét mi motiválja, mit lehet játszani,

és ehhez rendeljük hozzá a képességfejlesztést. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékelésével segíti a gyermekek személyiségének kibontakozását.

A kisebb létszámból adódóan nagyobb lehetőség nyílik az egyéni bánásmód és a differenciált foglalkoztatás megvalósítására, az egyéni képességek fejlesztésére, a felzárkóztatásra és a tehetséggondozásra. A képességek fejlődésével kialakul a problémamegoldó-, a belátáson alapuló-, és a felfedező tanulás.

Az alkalmazott munkaformákat az életkori jellemzők, az egyéni fejlettség és a tevékenység jellege befolyásolják. **Csoport- és páros** munkaforma alkalmazása esetenként indokolt: például közös rajz, festés, éneklés, mesehallgatás vagy két gyermek együttesen old meg a tanulásban egy szabályjátékot.

Az egyéni és a **mikrocsoportos** munkaforma szolgálja legjobban a képességfejlesztést, mert az óvodapedagógus maximálisan figyelembe tudja venni a gyermek egyéni sajátosságait, fejlettségét, az eredményesség érdekében. Ez adja az igazi egyéni fejlesztés alapját, a fejlesztés az egyéni elsajátítási folyamathoz, tempóhoz igazodik.

6. Képességfejlesztés megvalósulása különböző és változatos tevékenységekben

6.1 Játék

Célja:

A belülről vezérelt játék fejlesztésével a gyermek azon képességeinek, személyiségjegyének, tulajdonságainak alakítása, amely lehetővé teszi, hogy magasabb fejlődési szintre jusson.

Feladata:

1. Derűs hangulatú alkotó légkör biztosítása, melyben a gyermek maga döntheti el, hogy milyen eszközökkel, milyen témát választ
2. A játékfajták tartalmának gazdagítása, minőségének javítása.

6.1.1 Alkotó légkör, a játék szabadságának biztosítása

A rugalmas napirend és a kötetlenség célja, hogy a gyermekeknek minél hosszabb ideje jusson a játékra. Egy-egy ötletet egész napon át, de a következő nap is lehet folytatni, így még tartalmasabbá válik a tevékenység. A gyermekek kívánságának és a lehetőségeknek megfelelően – az elkészült alkotásokat megőrizzük.

Mivel a tervszerű kötetlen tanulási tevékenység a játékidő alatt történik, ezért meg kell találni ennek a legoptimálisabb helyét, idejét. Nem vonjuk ki az elmélyülten játszó gyereket tevékenységéből, és a játékeszközöket nem rakatjuk el. A játék valamennyi tevékenységi formát magába foglalhatja, ami 3-7 éves gyermekek számára érdekes lehet.

Óvodánkban a játék szabadsága megvalósul:

- tevékenységben
- tevékenység tartalmában
- társban
- eszközben
- helyben
- időtartamban

A szabad játék során sincsenek magukra hagyva a gyermekek. Az óvodapedagógus tudatos, tervezett élmények biztosításával, bekapcsolódásával, mintaadásával fejleszti a játékot.

A játéktevékenység az egész napot áthatja. A hosszú játékidőt a folyamatos napirendünk biztosítja, így a gyerekek több órán keresztül játszhatnak. Ez főleg a kicsik számára fontos, mivel nehezen kezdik el a játékot, majd többfélebe is belefognak, míg végül egy adott tevékenység tartósan leköti figyelmüket. A nagyobbak egy-egy témát hosszabb időn keresztül, napokon át játszanak, kibővítvé saját maguk által készített eszközökkel, újabb ötletekkel. A játék derűjén, vidámságán, örömein átszűrve minden hatás felerősödik, pozitív érzelmeket vált ki, melyek beépülnek a gyermekek személyiségébe.

Óvodánkban a szabadjáték van túlsúlyban. Játékában a gyermek észrevétlenül fejlődik, benne kiélheti, kipróbálhatja, feldolgozhatja és gyakorolhatja az életben előforduló szituációkat és az őt érő hatásokat. Újraélheti kellemes élményeit, kiélheti szorongásait, feloldhatja problémáit és gyakorolhatja a bizonyos élethelyzetekben való viselkedésformákat, a konfliktusok önálló megoldását. Óvodapedagógusaink feladata megteremteni mindezekhez a feltételeket sok új ötlettel, eszközzel, kellő időben adott tanáccsal, megerősítéssel. A csoportszoba berendezése, bútorzata lehetővé teszi a játszóhelyek ki – illetve átalakítását. Néhány tárgy helyének megváltoztatása újabb inspirációt ad a tartalmasabb játéokra.

A különböző jellegű játékok más és más helyet igényelnek. Szükség szerint a gyerekek közreműködésével alakítjuk ki az állandó és ideiglenes játszóhelyeket – például szerepjátékhoz, barkácsoláshoz, - ahol a nap során bármikor tevékenykedhetnek. A sokat mozgó gyermekek számára épp úgy lehetővé tesszük a szabadjátékot, mint azoknak, akik nyugalmat igényelnek, ezért lehetnek tágas terek és nyugodt kuckók.

A megfelelő eszköz lehetővé teszi, hogy a gyermek szabadon dönthessen, mivel és kivel játszik, a folyamatos napirend pedig biztosítja azt, hogy meddig.

Tudatosan kerüljük a nemi sztereotípiák erősítését, és elősegítjük a nemek társadalmi egyenlőségével kapcsolatos előítéletek lebontását.

A kreatív légkör segíti a gyermek ötletének szabad áramlását, a másik gyermek meghallgatását, az együttműködés kialakulását.

Az óvodapedagógusaink az együttjátás során lehetőséget teremtenek a megfelelő szintű tudás átadására.

6.1.2. A játékfajták, tartalmának gazdagítása, minőségének javítása

Az egyes gyermekek játékfejlődése az egyéniségben rejlő lehetőségek támogatásával történik. A játszócsoportok esetében a gyermeki elképzelések megvalósulását az együttműködés támogatásával segítjük.

3–4 éves korban sok azonos játékeszközt biztosítunk, elsősorban a gyakorlójátékhoz, amelyek fejlesztik a gyermekek pszichikus funkcióit.

Az óvodapedagógus a **gyakorlójátékhoz** szükséges eszközök biztosítása mellett mintát ad a játék egyszerű szabályainak kialakításához, pl. a játékelrakáshoz. A gyermekek fejlettségétől függően saját maguk által kialakított szabályok is előfordulnak. A gyakorlójáték keretei között megtalálhatók a szerep- és konstruáló játék elemei. A kisebb gyermekek az eszközökkel való rakosgatás, sokszori próbálkozás közben megtanulják a játékszerek használatát, megismerkednek sajátosságaival, tulajdonságaival, fejlődik tapintásuk, finommotorikájuk, szem- kéz koordinációjuk. Az eszközök rakosgatása, újra építése, egy- egy mozzanat ismétlése során a tevékenységet beszéd és mozgás is kísérheti, ez élményt jelent számukra.

A nevelés szempontjából a **szerepjáték** a leggazdagabb lehetőségeket nyújtó játékfajta. A gyerek az általa szeretett felnőttet utánozza, de az őt ért hatásokat szubjektív módon dolgozza fel. Az egyénileg és csoportosan átélt élmények újra játszásához megfelelő helyet, valamint félkész és kész eszközöket biztosítunk, így minden gyermek játéka egyéni képességeinek és motiváltságának legmagasabb szintjén jelenik meg. Ez a fajta játék tükrözi leghívebben a gyermekek környezetéhez fűződő viszonyát, tapasztalatait, ismereteit. A gyermekek számára olyan eszközökkel bővítjük a játékkészletet, amelyek segítenek az élmények, tapasztalatok valósághű feldolgozásában (kiegészítők a szerepjátékhoz). A játék tartalmát a gyermekek az egyénileg vagy csoportosan átélt élményeikkel gazdagítják, ezért lehetővé tesszük, hogy az így szerzett tapasztalatokat újra átélhessék játékuk során.

Az élményszerző séták, kirándulások, sokszínű tevékenységek biztosításával, kész – félkész eszközökkel újabb játéklehetőségeket kell teremteni.

Az értelem-, képességfejlesztő – és társasjátékok a felnőttekkel, vagy mikrocsoportosan játszhatók. Ezek fejlesztik a gyermekek alkalmazkodó- és kudarctűrő képességét, szabálytudatát, kitartását, de megfigyelőképességét, monotonia tűrését is.

A valóság mozzanatait szerepekben reprodukálják, ezáltal megnyilvánulnak és fejlődnek társas kapcsolataik. A szerepek tartalma, a szereplők viselkedése olyan tulajdonságokkal gazdagítja személyiségüket, amelyek a szituáción kívüli viselkedésüket is befolyásolják (udvarias, céltudatos, türelmes, alkalmazkodó).

A **konstruáló** játékok az eszközök és az anyagok változatosságát feltételezik. Megjelenik az alkotás öröme, fejlődik fantáziájuk, belelátó képességük. Ötleteket adunk az elkészült konstrukciók további felhasználásához. A játékszer motiválja, ösztönzi a gyermekek elképzeléseit, segít a megvalósításban.

Olyan eszközök (Lego, Duplo, társasjáték, nagyméretű építőjáték) állnak rendelkezésükre, amelyek elősegítik az elmélyült játék kialakulását. Ezek jó minőségűek, esztétikusak, variálhatók, könnyen tisztíthatók, megmozgatják fantáziájukat, de környezetük tárgyait vagy bármely eszközt kinevezhetnek játékszernek.

A **szabályjátékok**nak pontosan meghatározott menete van. Kezdetben az óvodapedagógus által felállított szabályok érvényesülnek, később a gyermekek önállóan is alkotnak szabályokat. Meghatározzák a játék kezdetét, menetét és befejezését. Az életkor előrehaladtával fokozatosan alakul ki a szabálytudat és kialakul a győzelem, de a vereség elviselésének érzése is.

Az udvaron főleg mozgásos szabályjátékot szervezünk, a csoportszobában pedig társas-, nyelvi-, dominó-, stb. játékok játszhatók. Ide sorolhatók a különböző tanulási tevékenységekben alkalmazott játékok is.

Bábozás és dramatizálás során a már jól ismert versek és mesék újrajátszása történik, de megjelenik az improvizáció is. Az átváltozások segítik az elvont fogalmak könnyebb megértését, ezáltal fejlődik gondolkodásuk, az érzelmi azonosulással pedig árnyaltabbá válik érzelmviláguk (együttérzés, ellenszenv, diadal, megbocsátás). A bábbal való azonosulás segíti a gátlások feloldását, felszabadultabbá válik a félénk, visszahúzódó gyermek is. A kommunikációs képességek fejlődését is segíti. A mesélésnek, dramatizálásnak, bábozásnak egy meghitt sarkot jelölünk ki, ahol a gyermekek kiválaszthatják a kellékeket. Ezek lehetnek jelmezek, otthonról hozott ruhadarabok, változatos színű és fajtájú textíliák és maguk által készített kiegészítők.

A **dráma- és szituációs játék** alkalmazásával lehetővé válik, hogy a szereplők minden kommunikációs helyzetben nyíltabbá, őszintébbé váljanak, bátorságuk fokozódjon. A játékok által a gyermekek közelebb kerülnek egymáshoz, de önmagukat is megismerik, általuk a cselekvésre való készséget erősítjük, amely akaratukon és intuíción alapszik.

Arra törekszünk, hogy a gyermekek minél több időt töltsenek **a szabadban**, az udvar egész területén megkötés nélkül mozoghassanak, de az elmélyült, nyugodt játék feltételei is biztosítottak legyenek. Közben alkalmazkodnak egymáshoz, ügyelnek önmagukra és egymás testi épségére, a játékeszközök helyes és óvatos használatára. A nagyok játéka minta a kicsik számára. Új baráti kapcsolatok alakulnak, illetve a már meglévők tovább erősödnek.

Megtanulják az ismeretlen gyerekekkel való kapcsolatteremtés formáit, a segítség kérését, esetleg egy új szabályhoz való alkalmazkodást.

A játékfajták közül a szabály-, a mozgásos játék, a barkácsolás válik hangsúlyosabbá. Különböző természetes anyagok kerülnek felhasználásra homokozás, báb- és díszletkészítés közben (speciális lehetőségek és eszközök, víz, kavics, levelek, ágak, bogycsoportok stb.)

Az udvari játékok főleg a gyerekek mozgásvágyát elégítik ki, de itt is lehetőséget biztosítunk az elmélyült, kreatív tevékenységekhez, szerepjáték, dramatikus játékok kezdeményezésére.

Az óvodapedagógus játékfejlesztésének lehetőségei az együttjátszás során szóbeli és metakommunikatív megnyilvánulásaival mintát nyújt a gyerekeknek. Tudatos jelenléte biztosítja az elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Lehetőséget teremt arra is, hogy az egyéni - a közös- az otthoni és az óvodai élményeit szabadon, kreatívan újra élhesse.

Az óvodapedagógus segítő módszere mindig az adott helyzettől függ. Ha a gyermekek kezdeményezők, ötletgazdagok, problémáikat, konfliktusaikat önállóan megoldják, a pedagógus csak figyelemmel kíséri, követi a játékot, nem avatkozik be. Kisebb gyermekeknél ő a mintaadó, a társ a játékban. Ötletadó, kezdeményező, meghagyva mindig a gyermekek önállóságát, szabadságát.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- ⇒ Képesek hosszabb időn keresztül (akár napokig is) egy témát játszani.
- ⇒ Megértik és elfogadják társaik elgondolását, alkalmazkodnak a kialakult szabályokhoz
- ⇒ Megfelelő élmény és tapasztalat után önálló szerepjátékot kezdeményeznek, a szerepeket elosztják.
- ⇒ Játékukhoz, dramatizálásukhoz, bábozáshoz eszközöket, kiegészítőket készítenek
- ⇒ Alkalmazkodnak a játékfajtára jellemző szabályokhoz, kedvezőtlenebb szerepeket elvállalnak.
- ⇒ Játékukban jelen van az egészséges versenyszellem, kialakul kudarctűrő képességük.
- ⇒ Tudnak társaikkal folyamatosan kommunikálni, képesek játékukban párbeszédre.

6.2. Mozgás

Célja:

A mozgás megszerettetése és a mozgásigény kielégítése. A mozgástapasztalatok bővítése gyakorlási lehetőségek biztosításával. A testi képességek, mozgáskultúra fejlesztése.

Feladata:

1. Az óvodai mozgásfejlesztés lehetőségeinek kihasználása a személyiségfejlesztés érdekében.
2. Megfelelő mennyiségű és minőségű mozgáslehetőség és ezek feltételrendszerének biztosítása.

6.2. 1. Az óvodai mozgásfejlesztés lehetőségeinek kihasználása

Az óvodáskorú gyermekek lételeme a mozgás, s ez a tevékenység az óvodáskor egész időszakában jelentős szerepet tölt be. Magába foglalja az aktív mozgásoktól a finommotoros manipulációig mindent, és fejlesztésükre az óvodai nevelés keretein belül sok lehetőség kínálkozik. Nagyon fontos feladatunk, hogy a mozgás örömét, önkéntességét folyamatosan megtartsuk.

Óvodánkban a mozgásfejlesztés az egész személyiségre irányul, és nemcsak a kötött tevékenységben, hanem minden gyermeki tevékenységben és az egész nevelési rendszerben jelen van.

A szabadban végzett mozgások által, fokozódik a gyermekek edzettsége, fizikai erőnléte, mozgáskultúrája.

- A rendszeres mozgás a gyermekek természetes igényévé válik
- Fejlődnek általuk értelmi képességeik, észlelésük, memóriájuk, fogalomértésük
- Megismerik a testüket, gyakorolják a téri irányokat
- Lehetőség nyílik számtalan mennyiségi, formai és környezetismereti tapasztalat szerzésére
- Fejlődik én tudatuk
- A közös mozgás öröme elősegíti a társas kapcsolat alakulását, közben fejlődik önuralmuk, akaratuk, együttműködő- és küzdő képességük, toleranciájuk

6.2.2. Megfelelő mennyiségű, és minőségű mozgáslehetőség biztosítása

Programunkban a mozgásfejlődést a kötött, kötetlen és szabad mozgástevékenységek biztosításával valósítjuk meg.

Az óvodapedagógusaink legfontosabb feladata a mozgáshoz szükséges feltételek biztosítása mellett (hely, idő, eszköz) az, hogy a gyermekek naponta több órát levegőn mozoghassanak. A szabadban és a csoportszobában is lehetővé tesszük, hogy mozgásos játékot játszhassanak, és aktív mozgásra legyen lehetőségük.

Udvarunkon műfüves focipálya és különböző méretű és anyagú mászóakák, labdák, ugráló kötél, kerékpár, karika áll a gyermekek rendelkezésére. Ezeket időnként különböző tornaszerekkel egészítjük ki – mini trambulin, padok, magasugró léc, kosárlabda palánk, stb. Télen szánkó, nyáron pedig minden olyan tornaszer rendelkezésükre áll, amit a csoportszobában is használnak. Az eszközök biztosítása mellett a helyes, és balesetmentes használatra is megtanítjuk a gyermekeket.

A mozgásfejlesztésben is domináns a játék, tanítunk labdajátékokat, ugróiskolát, verseny- és szabályjátékokat. A szabadon választott tevékenységek közben minden gyermek számára biztosítjuk azt a mozgáslehetőséget, amit szervezete és idegrendszere igényel.

A **mozgásos tevékenység** a testi-, és motoros képességek fejlesztésében kiemelt szerepet tölt be. Hetirendünkben az egyetlen kötött tevékenység. A kötöttség természetesen nem jelent kényszert. Fontos, hogy szívesen tornázzanak, fejlődjön önmagukhoz képest mozgásképességük, önbizalmuk. A foglalkozáson lényeges, hogy megfelelő legyen a gyermekek ruházata. (rövid nadrág, póló, tornazokni, és tornacipő) Kerülni kell az általunk nem preferált felszerelést.

Szervezett mozgásos tevékenység heti egy alkalommal jelenik meg. Tervezésnél azokat a képességeket jelöljük, melyet fejleszteni kívánunk, és ehhez rendeljük a mozgásanyagot.

A foglalkozások levezetésénél biztosítjuk, hogy a gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően sok ismétlésszámmal gyakorolhassák a különböző mozgásokat. Differenciált feladatokkal segítjük, hogy mindenki megtalálja a képességének legmegfelelőbb fokozatot. Fontos szempont a szervezésnél, hogy a legkevesebb várakozási idővel, folyamatosan mozogjanak a gyerekek.

A szabadban és a csoportban végzett foglalkozások során főleg a gyermekek motoros képességeit fejlesztjük: **koordinációs-, kondicionális képességeket, mozgékonyágukat, hajlékonyágukat.** Ezen képességek a következőkben felsorolt testgyakorlatok végeztetésével fejleszthetőek:

- Járások, futások, ugrások, dobások (atlétikai vonatkozású gyakorlatok)
- Természetes támaszgyakorlatok, függések. Egyensúlygyakorlatok, hossztengety körüli gurulás, gurulófordulás előre, hátra; átugrás (tornavonatkozású gyakorlatok)
- Labdával végezhető gyakorlatok, játékok

3-4 éves korban az a feladatunk, hogy megszerettessük a mozgást, minden gyermek fogadja el a kötelező részvételt.

4-5- és 5-6-7éves korban a terhelés fokozatos növelésére és a gyakorlatok pontos, kitartó végzésére törekszünk.

Vegyes csoportban mindenki együtt tornázik, a gyakorlatok differenciálásával biztosítjuk a megfelelő terhelést a különböző korú és fejlettségű gyermekeknek. Ilyenkor maguk döntenek el, hogy milyen nehézségű feladatot választanak, így a gyermeknek nem lesz kudarcélménye, hiszen saját képességeiknek megfelelően végzik az adott feladatot. Ha pedig elér egy fejlettségi szintet, a következő fokozatot tudja választani. Ez egyaránt vonatkozik a homogén és a heterogén csoportokra, hiszen az azonos életkorú gyermekek mozgásfejlettsége sem azonos szintű.

Az örömmel, derűs légkörben, együttesen végzett gyakorlás hozzájárul az egészséges életmód szokásainak megalapozásához is, ezért nagyon lényeges, hogy az óvodapedagógus minden megnyilvánulásán tükröződjön az, hogy szívesen mozog együtt a gyermekekkel és örül a gyermekek mozgásban elért sikereinek.

A **mindennapos mozgást** naponta egy alkalommal szervezzük. Ez a délelőtti tevékenység lezárása. Időjárástól függően a szabadban, illetve a csoportszobában történhet. Lehet futás, mozgásos játék, láb- és tartásjavító gyakorlatok alkalmazása.

Évente egy alkalommal közös sportnapot szervezünk.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- ⇒ A gyermekek szívesen, örömmel mozognak, s kitartóak a mozgásos játékokban
- ⇒ Növekszik teljesítőképességük, mozgásuk összerendezett, ügyes, megfelelő ritmusú
- ⇒ Kialakul téri-, idő-, tájékozódó képességük,
- ⇒ A szabályok pontos betartásával játszanak egyéni, csoportos sor- és váltóversenyt (kitartás, önuralom, feladattudat, versenyszellem)
- ⇒ Megtanulnak labdát vezetni, célba dobni
- ⇒ Szívesen futnak, kocognak
- ⇒ Képesek 4-8 ütemű gyakorlatvégzésre

6.3 A külső világ tevékeny megismerése

Célja:

A gyermekek jussanak olyan tudás, tapasztalat birtokába, amelyek a szűkebb és tágabb természeti, emberi, tárgyi világban való eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Tevékenységeik közben szerezzenek ismeretet a környező valóság jelenségeiről, formáiról, mennyiségi, téri viszonyairól, tárgyak tulajdonságairól.

Feladata:

1. A gyermekek természeti és társadalmi környezetből szerzett ismereteinek és matematikai tudásuknak megalapozása, bővítése.
2. A környezettudatos magatartás és "Zöld szemlélet" alakítása

6.3.1. A gyermekek a természeti és társadalmi környezetből szerzett ismereteinek biztosítása, bővítése

Óvodánkban heti egy alkalommal tervezzük meg a természeti – emberi – tárgyi környezeti téma feldolgozását matematikai tartalommal, mely folyamatos megfigyelésekre, tapasztaltszerzésekre épül. Óvodai életünket az évszakok váltakozása, és a hozzá kapcsolódó ünnepekörök határozzák meg.

A tapasztalatok bővítése, rendszerezése, segíti a gyermekeket a környezet valóságghú megismerésében. A séták, kirándulások, az óvoda udvarán végzett tevékenységek a gyermekek számára tanulási, tapasztalási lehetőséget kínálnak a megfelelő biztonságos eligazodáshoz, észreveszik az ok-okozati összefüggéseket, a természeti jelenségek változásait. A gyermekek kíváncsiságára alapozva, az életkorhoz, egyéni képességekhez tervezett feladatokkal kialakul a „miérték” keresése. A gyermekek örömeiket lelik a megismerésben. Minden váratlan lehetőséget kihasználunk a tapasztaltszerzésre, amely főleg természetes környezetben történik, és a gyermekek saját megtapasztalására épül.

A környezettel kapcsolatos élmények befogadására a nap során bármikor lehetőség adódhat. A sokoldalú megfigyelésre, a problémák felvetésére, a gondolkodásuk készítésére törekszünk. A változások megfigyeléseit folyamatosan rögzítjük, mely elősegíti a későbbi felidézést. Lehetőség szerint kísérleteket végzünk.

Természeti környezetükben megtapasztalják, az évszakok hatását az emberre, állatra és növényre.

Megismerkednek termesztett és vadon élő növényekkel, ezek tulajdonságaival, felhasználási lehetőségeivel.

Házi és vadon élő, illetve más égtájakon élő állatokkal, azok életmódjával, az óvoda udvarán és környékén lévő madarakkal, rovarokkal.

Télen az itt maradt madarokról gondoskodnak.

A gyermekek ismerik a család fogalmát, megismerik szűkebb és tágabb környezetüket, elfogadják az őket körülvevő felnőtteket. **Társadalmi környezetükben** a családból hozott ismeretekre építve mutatjuk be tájegységünk értékeit, a helyi hagyományokat, népszokásokat, és rendezvényeinket. (Nagyerdő, Erdőspuszta, Virágkarnevál, Mihály napi vásár)

Felkeressük városunk nevezetes épületeit, és megismerik ezek funkcióját, történelmi múltját (Déri Múzeum, Nagytemplom, Kollégium, Kossuth-, Petőfi szobor). Az élményszerző séták és kirándulások alkalmával gyakorolják a helyes közlekedés szabályait, megnevezik a közlekedési eszközöket.

A természeti- és társadalmi környezettel való ismerkedés közben a gyermekek **matematikai** tapasztalatokat is szereznek. Megismerkednek a környező valóság formáival, tapasztalatokat szereznek a **geometriáról**. Észlelik a tárgyak és anyagok **kiterjedését**, jól alkalmazzák a **relációkat térben és síkban**. **Számfogalmukat megalapozzuk** halmazok létrehozásával, összehasonlításával, a számosság gyakoroltatásával, műveletek végzésével.

Észlelnek, érzékelnek, tapasztalnak, ezáltal fejlődik logikus gondolkodásuk, problémamegoldó képességük. Észreveszik, hogy a tárgyak, személyek, halmazok összehasonlíthatók becsléssel vagy méréssel szétválogathatók tulajdonságaik szerint, valamint sorba rendezhetők.

6.3.2. A környezettudatos magatartás és” Zöld szemlélet” alakítása

A gyermekek tevékeny részvételével megszervezzük a jeles „Zöld napokat” (Állatok világnapját, a Víz világ napját, a Föld napját, Takarítási világnapot). Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek védjék az élő környezetet, gondozzák és gondoskodjanak életfeltételeik biztosításáról. Gondoskodjanak a környezetükben található növényekről és állatokról. Legyenek természetszerető, természetvédő környezetbarát gyerekek, akik aktívan részt vesznek környezetük tisztaságának megóvásában intézményénen belül és kirándulások során. Ítélik el a környezetszennyezést és maguk is tegyenek meg mindent, a megszüntetésére.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- ⇒ A gyermekek tisztelik és szeretik a természetet, védik, óvják környezetüket
- ⇒ A gyerekek tudják saját és szüleik pontos nevét, foglalkozását, munkahelyét, óvodájuk nevét és címét
- ⇒ Tudják születési helyüket és idejüket
- ⇒ Különbséget tudnak tenni az évszakok között, ismerik ezek jellegzetességeit, egymásutániségát
- ⇒ Ismerik a testrészeket és azok funkcióit
- ⇒ Észreveszik és gyönyörködnek a természet szépségeiben
- ⇒ Ismerik a házi-, a vadon élő állatok közötti jellemző különbséget, néhány bogarat, madarat, ezek életmódját, jellegzetes jegyeit
- ⇒ Ismerik a fő növényféléseket, ezek hasznát, gondozzák a környezetükben lévő növényeket
- ⇒ Ismerik a közlekedési eszközöket, az elemi közlekedési szabályokat, és az utcával kapcsolatos viselkedési szabályokat is
- ⇒ Ismernek az óvoda környékén néhány intézményt, és a város nevezetesebb épületeit. Ez lehetőséget teremt a koruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz
- ⇒ Felismeri a vonalakat (egyenes, görbe, zárt, nyitott)
- ⇒ A tárgyakat meg tudják számlálni legalább 10-ig, össze tudják hasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín szerint
- ⇒ Egy-egy kiemelt tulajdonság alapján tudnak tárgyakat, személyeket, halmazokat szétválogatni, összehasonlítani, sorozatokat hoznak létre
- ⇒ Tapasztalatokat szereznek a geometria és a tükörkép köréből, tájékozódnak és építkeznek térben és síkban
- ⇒ Megkülönböztetik a jobbra, balra irányokat, értik a helyeket kifejező névutókat (pl. alá, fölé, közé stb.)

6.4. Verselés, mesélés

Célja:

A 3 –7 éves gyermek érzelmi, értelmi, etikai esztétikai fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása a gyermekirodalom sajátos eszközeivel (mese, vers, dramatikus játék).

Az olvasóvá nevelés folyamatának elindítása.

Ismerjék életkori sajátosságuknak megfelelően a népmeséket, népi hagyományokat és a magyarság történelmét feldolgozó mondókákat, rigmusokat, meséket, mely által nyelvi képességük fejlődik.

Feladat:

1. A megfelelő irodalmi anyag kiválasztása
2. Az óvodáskorban megjelenő jellegzetes tartalmak jelenlétének, feltételeinek biztosítása

6.4.1. A megfelelő irodalmi anyag kiválasztása

Az óvodás korú gyermeknek ahhoz, hogy irodalmi hatás érje, közvetítőre van szüksége. Az irodalmi anyagunkat igényesen állítjuk össze népi, klasszikus és kortárs művekből melyek pedagógiailag, pszichológiailag is megfelelőek.

Különösen fontos ez az osztatlan csoportoknál, ahol fokozottan figyelünk az életkori sajátosságokra, arra, hogy minden gyermek az életkorának megfelelő irodalmi élménnyel gazdagodjon. A jól megválasztott mese megfelel az óvodáskorú gyermek szemléletmódjának és világképének. A **népmeséket** kiemelten kezeljük melyek pozitívan hatnak a gyermekek erkölcsi, érzelmi, és értelmi fejlődésére.

A **3-4 éves** korosztály az egyszerű, egy szálon futó, érthető cselekményeket, mondókameséket, ölbéli játékokat, rövid rögtönzött történeteket, halmozó láncmeséket kedveli, melyekben ismétlések, alliterációk vannak. Az ezekhez kapcsolódó mozdulatok utánzása nagy örömet okoz számára, a testi közelség pedig érzelmi biztonságot nyújt. Az **állatmesékben** megvalósul az állatok beszédének dramatizálása. A hangzás, az élményszerűség legalább annyira fontos, mint a mese mondanivalója. (10-12 mese). A meséket kiegészítjük rövid, és játékos, versekkel és ritmusos mondókákkal (8-10 mondóka).

A **4- 5 évesek** szívesen hallgatják az óvodapedagógus történeteit /saját magukról is/, állatmeséket, egyszerűbb szerkezetű tündérmeséket, ismétlésekkel és refrénekekkel tagolt versesmeséket (12-14 új mese). A mondóka anyagát a népi mondókák, kiolvasók, névcsúfolók alkotják. (2-3 kiolvasó - 6-7 mondóka és vers). Fontosak a hozzákapcsolódó rituális mozdulatok és játékok is.

Az **5-6-7 éves** korosztály számára klasszikus tündérmesékkal, tréfás, és műmesékkal, valamint más népek meséivel gazdagítjuk (14-16 mese) a tartalmat. Ebben a korban kialakul az ÉN tudatuk, elfogadják a realitást, igyekeznek a valóságos helyzetekhez is igazodni.

A délutáni alvást megelőző időben az 5-7 évesek történetigényét meseregényekkel gazdagítjuk, mely fejleszti emlékezetüket. A meséket kiegészítjük szólásokkal, közmondásokkal, nyelvi játékokkal és találós kérdésekkel.

Tovább gazdagodik a gyermekek vers (15-20) és mondóka (10-12) anyaga különböző népi mondókákkal, kiolvasókkal, (4-5) megismerkednek néhány lírai verssel is.

6.4.2. Az óvodáskorban megjelenő jellegzetes tartalmak jelenlétének, feltételeinek biztosítása nyelvi képességének fejlesztése

A mese, a vers, a bábozás, a dramatikus játékok a gyermekek nyelvi fejlesztésének leghatékonyabb eszközei. Ezek gyakorlása során sajátítják el a megfelelő beszédértést, a tiszta ejtést, a nyelvtanilag helyes beszédet. Mesehallgatáskor új fogalmakkal ismerkednek meg. Megismerkednek régies kifejezésekkel, más országokban élő gyermekek meséivel, hangutánzó, hangulatfestő, stb. kifejezésekkel. Ezek beépülnek szókészletükbe, általa beszédük árnyalttá, változatossá válik. Növekszik passzív szókincsük, amely bizonyos hatásokra felidéződig, így bővül aktív szókincsük is.

Az új mesét, verset, mondókát az óvodapedagógus kezdeményezi heti egy alkalommal, e mellett az alvásidőn kívül a hét minden napján mesélünk. A mese kezdeményezéséhez csoportonként más és más rituálé kapcsolódhat. Csoportjainkban megfelelő számú meséskönyv áll a gyermekek rendelkezésére, melyekből szabadon választhatnak. Következésképpen számonkérjük a könyvekkel való helyes bánásmódot. A könyvek szeretetét, az olvasóvá nevelést, könyvtár látogatással is megalapozzuk. A mesék, versek hallgatása közben fejlődik a gyermekek figyelme, önfegyelme. Az önkifejezés módja a saját vers és mesealkotás, bábozás és dramatizálás. A mese szorongásoldó, érzelmi, értelmi fejlődést biztosít, segíti a belső kép

kialakulását, a gyermeki fantáziát. Óvodáskorban a gyermekeket a vers zeneisége, lendülete, az összecsendülő rímek, a játékosság ragadja meg.

A verseket, meséket többszöri ismétléssel emlékezetükbe vésik melyet különböző szituációban fel is tudnak eleleveníteni. A többszöri ismétlés után próbálkoznak az önálló meséléssel, verseléssel a dramatikus megjelenítéssel, bábozással, Figyelünk a helyes hangsúlyra, hanglejtésre.

A dramatikus megjelenítéshez szükséges kellékek elkészítése során felidéződik a mese, vers. A gyermekek az eljátszás során mimes- improvizációs játékokkal, szavak nélkül formálják meg a szereplők jellemét, ami metakommunikációs képességüket is fejleszti. Ezek a dramatikus játékok közösségalkítóak és gátlást oldók.

Óvodapedagógusaink lehetőleg könyv nélkül mondják a mesét, verset, mondókát. Előadás közben fontos a megfelelő metakommunikációs eszközök használata: gesztus, mimika, hangsúly, hanglejtés. A mese gyógyító hatása segít a gyermekek problémáinak a feldolgozásában erkölcsi érzékük alakításában. Ezért fontos a szemléltetés nélküli mesélés, mert ez elősegíti a gyermekeket a belső kép kialakításában. Lényeges a megfelelő igényes irodalmi anyag kiválasztása, a klasszikus mesék, versek mellett jelenjenek meg a mai modern irodalom alkotásai.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- ⇒ A gyermekek játékaik során szívesen mondókáznak és verselnek
- ⇒ Minimum 8-10 mondókát, 8-12 verset, 8-10 mesét sajátítanak el
- ⇒ Önállóan is kezdeményeznek mesét, báboznak, dramatizálnak
- ⇒ Örömmel várják a mesélést, a folytatásos meseregények szálait össze tudják kötni
- ⇒ Önállóan találnak ki meséket, történeteket és azokat mozgással is megjelenítik
- ⇒ Képekről felismerik kedvenc meséiket
- ⇒ Szívesen nézegetnek meséskönyveket, a könyvre vigyáznak

6.5 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Célja:

A gyermekek azon képességeinek fejlesztése, amely megalapozza zenei anyanyelvüket.

Az együttes énekléssel és játékkal a zenei ízlés kialakítása.

Népzenei hagyományok ápolása, megőrzése

Feladatai:

1. A zene iránti érdeklődés felkeltése, a közös éneklés, és játék örömeinek megéreztetése.
2. Zenei képesség fejlesztése, igényes zenei élménynyújtás, tehetséggondozás
3. A tevékenység szervezeti formája, igényes megfelelő anyag kiválasztás

6.5.1. A zene iránti érdeklődés felkeltése, a közös éneklés, és játék örömeinek megéreztetése

Az ének-zenei nevelés áthat minden tevékenységet. A zene olyan motivációs eszköz, amely az érzelmeken keresztül hat. Felkelte a gyermekek érdeklődését, éneklésre és cselekvésre ösztönöz, esztétikai élményt nyújt. A zene lüktetése mozgásra, táncra, improvizálásra ösztönöz. A zene hívó szava lehet hangszer, mely a gyermekek részére biztosított és elérhető, lehet dallam, énekes játék, infokommunikációs eszköz. A csoporthoz tartozás biztonságos érzése, a közös éneklés és mozgás erősíti a baráti kötődéseket.

Az énekesjáték a szocializációt is elősegíti, amikor mindent együtt csinálunk, egy időben, egyforma mozgással. Ennek öröme a társas kapcsolatok fejlődésében is érvényesül. Jó csapatlétkörben az óvodások is szívesen kezdeményeznek dalos játékot, szituációs játékok során pedig eljátszák azokat a mondókákat, hócögtetőket, altatókat, stb., amelyek kedvesek számukra. A közös játék és éneklés feloldja a gátlásokat, a gyermek a maga örömeire cselekszik, ez által nem kerülhet kudarchelyzetbe.

6.5.2. Zenei képesség fejlesztése, tehetséggondozás

Zenei fejlesztés a nap folyamán bármikor történhet, a gyermekeknek lehetőségük van arra, hogy énekeljenek, táncoljanak, körjátékokat játszanak. Zenesarkunk polcán állandóan ott vannak a ritmushangszerek, a tanult játékok eszközei és kellékei. Ezeket a gyermekek elővehetik, használhatják. Komplexen fejlesztjük a gyermekeket a dalosjátékok játszása során is, mivel bennük a szöveg, a dallam, a ritmus és a cselekmény az ehhez tartozó térformák és hagyományos tárgyi eszközök együttesen jelentkeznek, szerves egységet alkotnak.

Az éneklés nagymértékben hozzájárul a gyermekek anyanyelvi fejlesztéséhez. A mondókákkal, a dalok szövegével fejlődik szókészletük, artikulációjuk. A különböző képességek fejlesztése, azok elsajátítása utánzással történik, ezért az óvodapedagógusi minta segíti a gyermekek fejlődését.

Fejlesztjük a gyermekek érzékenységét, fogékonyságát, színessé tesszük érzelmvilágukat. Átélik a dallam hangulatát, szomorúságát, humorát és a feszültség oldását. Érzelmeken keresztül hatunk a gyermekekre, felkeltjük a zenei érdeklődésüket, formáljuk zenei ízlésüket és esztétikai fogékonyságukat. Hatására a gyermekek szeretnek énekelni, játszani és szívesen hallgatnak zenét, általa mozgásuk harmonikussá válik.

A zenei nevelésnél figyelembe vesszük az egyéni képességeket. Az anyagok kiválasztásánál mindig a gyermekek érdeklődésére építünk. A zene emberformáló ereje kihat az egész személyiségre, fogékonyra teszi a gyermeket a szép befogadására, formálja emberi magatartását. A tehetség ígéretes gyermekeknek biztosítjuk a fejlődés lehetőségét.

A zenei képességek fejlesztésének területei:

- Az éneklési készség fejlesztése során figyelembe vesszük a dalok hangterjedelmét, a megfelelő hangmagasságot és a tempót.
- Zenei hallásfejlesztésénél megtapasztalja a gyermek a magas és mély hang közti különbséget, a halk és hangos ellentétet, megismerik a különböző hangszíneket, valamint fejlődik belsőhallásuk.
- A ritmusérzék fejlesztés talán a legjátékosabb formája a képességek fejlesztésének, melynek első állomása az egyenletes lüktetés, ezt követik a mondókák, dalok ritmusának megéreztetése, a tempóérzékelés, valamint egyszerűbb tánclépések gyakorlása.
- Fontos területe a képességek fejlesztésének az improvizációs készségek kialakítása, a zenei alkotókedv kibontakoztatása.

6.5.3. A tevékenység szervezeti formája, igényes megfelelő anyag kiválasztás

Az ének-zene törzsanyagát mondókák, gyerekdalok, énekes játékok, az igényesen válogatott kortársak alkotásai, népdalaink, más népek dalai képezik. Alapul vesszük” Forrai Katalin Ének az óvodában” című könyvét, és Kodály Zoltán szellemiségét. Célunk, hogy az óvodáskorú gyermekek életkorához megfelelően válogatott zenehallgatási anyaggal, -főleg népdalokkal, remekművekkel a zenei ízlésüket formáljuk. Időt hagyunk, hogy a gyermekek a zene keltette hangulatból, rácsodálkozásból visszatérjenek a hétköznapi életbe.

Óvodapedagógusaink hangszeres játéka, és többszólamú előadásai színesítik a palettát. Az ösztönösen megcsodált jó zene fejleszti művészeti fogékonyságukat.

Új ismeret elsajátítására heti egy alkalommal kerül sor, az óvodapedagógus által szervezett, illetve a gyermekek által kezdeményezett formában. A nap folyamán bármikor megszólalhat egy dal, egy hangszer, vagy zenemű.

A gyermekek ének – zenei nevelését három éves távlatban tervezzük. Az éves fejlesztési tervek egymásra épülnek, a tevékenységeket tervszerűen, meghatározott zenei feladattal állítjuk össze, figyelembe véve a gyermekek egyéni képességeit.

3–4 éves korban ölbeli játékokkal, (felnőtt - gyermek) utánzásos mondókákkal ismerkednek a gyerekek. Ezek lovagoltatók, hőcögtetők, altatók, arc-, kéz-, ujj- és bábjátékok. A dalok (8-12 üteműek) viszonylag rövidek, hangterjedelmük kvint távolságú, egyszerű mozgásúak. A játékok egyszerű utánzó mozgással kísért megszemélyesítő szerepjátékok. A zenehallgatás anyaga: igényes, élményszerű és hangulatteremtő.

4-5 éves korban a mondókák még mindig lehetnek ölbeliek, a dalok anyagában népi gyerekdalok mellett van már ünnepi és alkalomra szóló egyszerű dal is. Zenehallgatás anyaga: énekes-hangszeres magyar népzene, rövid kórusmű, klasszikus zene.

5-7 éves korban a mondókák már hosszabbak (-12 motívum), a dalok pedig 12-18 üteműek is lehetnek. Az ünnepi dalokon kívül megismerkednek más népek dalaival és igényesen válogatott kortárs művészeti alkotásokkal. A választott dalokban megjelenik a szünet és a szinkópa.

A gyermek-néptánc kiegészül bonyolultabb tánclépésekkel, és térformákkal. Zenehallgatás anyaga: rokon és más népek dalai, magyar kamarazene és klasszikus zene.

A gyermekek fejlettségének megfelelően kiválasztott tánclépések gyakorlásával fejlődik ügyességük, gyorsaságuk, hajlékonyságuk, rugalmasságuk. A dalos játékok elősegítik a gyermekek testi fejlesztését. A dal lüktetése hat a koordinált mozgásra, az énekléstől nő a légzőkapacitás, a lüktetés, a folyamatosság, szabályozott mozgást igényel. A laza, de rugalmas járás, tapsolás, játékos mozdulatok a gyermek egyensúlyérzékét fejlesztik.

Gyermekeink életében fontos szerepet játszanak a különböző népi-, óvodai- és csoporthagyományok, a **nemzeti identitástudatot** megalapozó dalanyagok, melyek kiválasztásánál figyelembe vesszük, hogy:

- melyek felelnek meg az óvodások általános és speciális fejlettségének,
- melyek cselekménye játszható el könnyen, és melyek által fejlődik sokoldalúan a gyermek.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- ⇒ Szeretnek énekelni
- ⇒ Önállóan, gátlások nélkül énekelnek, tudnak mozgást, ritmust érzékeltetni, dallamot improvizálni
- ⇒ A bemutatott élőzenét, az eltérő hangulatú népdalokat, műdalokat figyelmesen hallgatják
- ⇒ Párbeszédes, felelgetős dalokat énekelnek
- ⇒ Ismerik a tá- ti-ti, szinkópa ritmusokat, a szünetet
- ⇒ Megnevezik és használják a különböző ritmushangszereket: dob, ritmusbot, cintányér, triangulum stb.
- ⇒ Kiemelik a dal ütemhangsúlyát, a kettős lüktetést, az egyenletes lüktetést pedig meg tudják különböztetni a dal ritmusától
- ⇒ Csoportosan és egyénileg vissza tudnak tapsolni 2/4-es motívumokat.
- ⇒ Ismerik a zenei fogalompárokat (halk- hangos, magas-mély, gyors- lassú közötti különbséget) tudnak így énekelni és beszélni
- ⇒ Tudnak szöveg nélkül is dalokat dúdolni, hosszabb periódusokat (hallható jelre) magukban is hangosan énekelni
- ⇒ 3 fokozatban felismerik a magasabb és mélyebb hangok közötti különbséget...**helyette**
- ⇒ Egyszerű, játékos táncmozdulatokat esztétikusan, örömmel végeznek

6.6. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Célja:

A gyermekek tanulják meg kifejezni érzéseiket, élményeiket, egyéni képességüknek megfelelően, az önkifejezést segítő eszközökkel, technikákkal.

Fejlődjön szépérzékük, esztétikai fogékonyságuk, térbeli tájékozódó képességük, finom mozgásuk motorikájuk.

Váljanak képessé esztétikai élmények befogadására.

Feladata:

1. A gyermekek ismerjenek minél több technikát, jussanak az ábrázolás élményéhez.
2. Megfelelő élményanyag biztosításával alkotó légkör kialakítása.
3. Kreativitás, egyéni képességek, fejlesztése. Tehetséggondozás.

6.6.1. A gyermekek ismerjenek minél több ábrázolás technikát

A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének, foglalkoztat, felold, kreativitásra nevel. A tevékenység: rajzolást, mintázást, festést, építést, képalakítást, konstruálást, kézimunkát, műalkotásokkal való ismerkedést, és a környezetalakítást foglalja magába. Ez óvodánkban kötetlenül, a gyermekek egyéni igényeihez igazodva zajlik. Minden csoportszobában van egy nyugodt sarok, ami felkeleti a gyermekek kíváncsiságát, és tevékenység iránti vágyát, ahol a számukra elérhető helyen lévő eszközökkel szabadon dolgozhatnak. Lehetőségük nyílik, különböző anyagok, eszközök és technikák megismerésére, általuk gyűjtött kavicsok, gallyak, a természetes környezetben található anyagok felhasználására. Óvodapedagógusok megismertetik az ábrázolási lehetőségeket, az eszközök helyes használatát, felhívják a figyelmet azok balesetmentes alkalmazására. Alapvető szokásokat alakítanak ki, mellyel óvják ruházatukat, környezetüket (pl. festésnél kötény/póló használata, ragasztáshoz, gyurmázáshoz kapcsolódó szokások).

A gyermekek már 3 éves kortól gyurmáznak, gyúrnek és tépnek anyagokat, ismerkednek a ceruza, zsírkréta, a festék tulajdonságaival, különböző lenyomatokat készítenek. Később vágnek, ragasztanak, hajtogatnak, varrnak, szőnek, fonnak, kollázst, montázst készítenek, batikolnak, díszítenek stb. Az új technikát, az óvodapedagógusok a heti egy alkalommal betervezett ábrázoló tevékenység során mutatják be, melynek gyakorlására a hét minden napján lehetőség van. A szabadon választott technika lehetőséget biztosít a képi, formai önkifejezésre, amellyel sikerélményhez jutnak, s újabb alkotásra ösztönzi őket.

A vizuális tevékenység kapcsán a nagyobbak barkácsolnak, különböző játék-kiegészítőket, maketteket is készítenek.

6.6.2. Alkotóléghő biztosítása, kialakítása

A csoportosan átélt séták, kirándulások, mesék, versek, színház- és bábjátékok megfelelő élményanyagot biztosítanak. Óvodapedagógusaink által teremtett inspiráló, felszabadult léghő, a hangulati előkészítés, a megfelelő munkaeszköz hatására, a gyermekek képalkotó vágya megnő. Az egyéni élmények, érzelmek feldolgozását nagyértékben elősegíti a gyermek - óvodapedagógusok beszélgetése, az alkotásban megnyilvánuló kifejezőmód. Az óvodapedagógus, mint modell, fontos szerepet tölt be a vizuális nevelésben, személyisége ízlésformáló hatással van a gyermekekre. Célja, a továbbfejlesztésre való ösztönzés, az önálló kifejezőképesség kialakítása. térben és síkban, mely alkotó tevékenység formájában mutatkozik

meg. Arra törekszünk, hogy minden gyerek megtalálja a számára megfelelő kifejezőmódot. Olyan légkör megteremtése, ahol mindenki szabadon megnyilatkozhat, véleményt alkothat, kérdezhet, hibázhat. A jó alkotó légkörhöz hozzátartozik a munkában való gyönyörködés. Itt tapasztalható, hogy a gyermek milyen fantáziával, átéléssel dolgozott. Tevékenység közben a halk zene nyugalmat áraszt, a rugalmas napirend pedig lehetőséget ad a munkák befejezésére.

6.6.3. Kreativitás, egyéni képességek fejlesztése. Tehetséggondozás.

A gyermeki fantázia- kifejezés mindig egyéni, minden gyermek képességeinek megfelelően saját gondolatait, érzelmeit jeleníti meg tevékenysége során.

Hagyjuk, hogy önállóan valósítsa meg elképzeléseit, csak akkor nyújtunk segítséget, ha igényli. Az elkészült munkákat közösen, és pozitív hozzáállással értékeljük, gyermek magasságban elhelyezve a csoportszobában, illetve a szülők számára is jól látható helyre. A sikerélmény, az elismerés, erősíti a gyermekek önbizalmát, mely fokozza alkotó kedvüket. A pozitív értékelés, a mérték keresése segíti a gyermekek nyelvi képességének fejlődését esztétikai érzékét. Megtanítjuk a saját és mások munkáinak megbecsülésére. Figyelünk az egyedire, az eltérőre, segítjük a tehetséges gyerekek kibontakozását „Ügyes kezek” alkotó műhelyünkben, illetve pályázatokon való részvételét biztosítjuk.

A szülőket tájékoztatjuk, velük konzultálva a lehetőségeket kihasználjuk, és arra ösztönözzük őket, hogy otthon is teremtsék meg a feltételeket a vizuális tevékenységekhez.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- ⇒ Szívesen, saját kezdeményezésükre, örömmel rajzolnak
- ⇒ Ceruzafogásuk biztos
- ⇒ Ismerik az anyagok tulajdonságait, a különböző technikákat, az eszközök használatát és alkalmazásuk módját
- ⇒ Képszerű ember és cselekményábrázolásra képesek
- ⇒ A gyerekek képesek az átélt élmények, mesék, versek, dalok szereplőinek, jeleneteinek képi, plasztikai kifejezésére
- ⇒ Közös játékaikhoz, dramatizálásukhoz, bábozásukhoz eszközöket készítenek
- ⇒ Ismerik és alkalmazzák a különböző ábrázolási technikákat. Társaiknak, szüleiknek ajándékokat készítenek
- ⇒ Környezetük formálásában tevékenyen részt vesznek
- ⇒ Megismerkednek műalkotásokkal, fejlődik esztétikai érzékük, ízlésviláguk

6.7. Munka jellegű tevékenység

Célja:

A munkavégzéshez szükséges attitűdök, képességek, készségek, személyiségjegyek alakítása.

Feladata:

A gyermekek életkorához, egyéni képességéhez, személyiségéhez kapcsolódó munkalehetőségek biztosítása.

A 3-7 éves korban a gyermekek munkajellegű tevékenysége a játékban bontakozik ki és óvodáskor végéig játékos jellegű marad. (lehetőségeket teremtünk a munka jellegű tevékenységekhez) A munkát maguk örömeire, és a közösségért végzik a gyermekek, általa színesebbé, bensőségesebbé válnak a társas kapcsolatok. Azonosulnak céljával, belátják szükségességét, örülnek az elért eredményeknek. Fontos, hogy megérezzék a munka állandóságát és folyamatosságát, alakuljon ki a munka iránti igényük.

A közösen elvégzett munkajellegű feladatok alkalmával elsajátítják az eszközök helyes használatát, a munkavégzés menetét, sorrendiségét. Az önkiszolgáló, és a közösségért végzett munkánál figyelembe vesszük az otthonról hozott szokásokat, azokat beépítjük mindennapjainkba. Folyamatosan dicsérik az önálló munkavégzést, ezáltal alakul ki a gyerekek munkaszeretete.

Tapasztalatot gyűjtünk a környezetről, az anyagok milyenségéről, alakul szervezőkészségük, időbeosztásuk, monotonia tűrésük, fejlődik esztétikai érzékük, kitartásuk, felelősségérzetük, önértékelésük.

Arra törekszünk, hogy a munka mindig külső irányítással folyó, játékos jellegű tevékenység legyen, ne váljon öncélúvá.

Óvodáskorban az egyik legfontosabb munkaforma a saját személyes szükségletek kielégítése, vagyis az **önkiszolgálás**, amely magában foglalja az öltözködést, testápolást, étkezést. Végzése nem kapcsolódik életkorhoz, minden gyermek saját fejlettségének megfelelően, fokozódó önállósággal végzi, kezdetben segítséggel, később teljesen önállóan, saját tempójában.

Feladatunk az önkiszolgáló munka feltételeinek megteremtése – eszközök, idő hely és megfelelő légkör biztosítása.

Az **alkalomszerű megbízások** a csoportokért, a közösségért végzett munkafajták, amik lehetnek egyszeri, vagy ismétlődőek, pl. segítségadás a kisebbeknek. Közösségért végzett munka a játékok elrakása, a csoportszoba rendezettsége, díszítése, a tevékenység során használt

eszközök elrakása, asztalok és környékük, valamint az öltöző és a mosdó rendbetétele. Jeles napokon, sütés nélküli édességek, vitaminsaláták készítése.

Óvodáskorban fontos a fokozatosság és az önkéntesség, az egyéni képességek figyelembevétele, így a feladatok kiosztásáig differenciáltan történik.

A **naposi munka** olyan közösségért végzett megbízatás, mely nélkülözhetetlen a csoport mindennapi életében, feltételezi a munkafolyamat készségszintű ismeretét, erősíti a feladattudatot és a figyelemkoncentrációt. A feladatvállalás önkéntes.

Kitartó, és következetes elvárással, türelmes hozzáállással a gyermekek fejlettségi szintjének megfelelően időt adunk a munka elvégzésére.

A **környezetvédelemhez** kapcsolódó munkák végzése közben tudatosítjuk „Zöld Óvodánk„ szemléletét. A gyermekek tapasztalatokat, ismereteket szereznek természeti környezetükről, közreműködnek az élősarok gondozásában, az óvoda udvarának rendben tartásában – virágok gondozása, avar összegyűjtése, öntözés, magvak, termések gyűjtése, veteményezés, palántázás, stb. önállóan ismerik, és biztonsággal használják a kerti szerszámokat.” Madárbarát Óvoda „, vagyunk, egész évben gondoskodunk az óvoda udvarán élő madarokról.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- ⇒ Szívesen és önállóan végeznek munka jellegű tevékenységeket
- ⇒ Együttműködnek társaikkal, segítik egymást
- ⇒ Megbecsülik saját, társaik, és a felnőttek munkáját
- ⇒ Kialakul igényük a rendezett környezetre
- ⇒ Kialakul a környezettudatos attitűd
- ⇒ Kialakul az önálló döntés meghozatalának képessége, és a felelőssége az elvégzett feladatok iránt.

7. Tervezés

Tervezésünk az országos pedagógia program és a vezető által jóváhagyott Színesvilág Pedagógiai Programunkra épül, mely 2020-ban került átdolgozásra. Az óvodapedagógusok által készített egy éves hálótérket vesszük figyelembe, melynek alappillére az évszakok, a jeles napok, a néphagyományaink és környezettudatos szemléletünk. A TUDATOSAN FELÉPÍTETT TERVEZÉS SEGÍT ÖSSZEFÜGGÉÉSÉBEN LÁTNI A FOLYAMAMTOT, ANNAK EGYMÁSRAÉPÜLÉSÉT anélkül, hogy sértené az óvodapedagógusok módszertani szabadságát. Melléklete a minden tevékenységhez kapcsolódó anyaggyűjtés.

Kétheti váltásban dolgozunk, ezért a tervezési ciklus is erre az időszakra szól, mely tartalmazza a műveltségtartalmakat. Alkalmazkodik az egyéni fejlődési ütemhez, figyelembe veszi a váratlan eseményeket, spontaneitásokat. A tervezés így mindig rugalmas, változtatható, épít az előző hét előzményeire, az adódó lehetőségre a gyermeki ötletre - és kíváncsiságra, és reflexióval zárul. Biztosítja az ismétlés vagy huzamosabb ideig tartó gyakorlás lehetőségét is.

Saját magunk által készített csoportnaplót használunk, a kötelező tartalmi elemekkel.

A célokat és feladatokat a ciklus végére teljesítjük, az esetleges változásokat a csoportnaplóban rögzítjük. Kiindulási pontja az évszakok, és az ezekhez tartozó ünnepkörök. Annak érdekében, hogy meggyőződjünk arról, milyen módon tudjuk tervünket legjobban megvalósítani, a mérőlapok segítségével vizsgáljuk a gyermekek szociális- és tudásszintjét, ennek függvényében készítik el az óvodapedagógusok az egyénre szabott fejlesztő programokat. A fejlesztendő terület, a megvalósulás időtartama a csoportnaplóban kerül rögzítésre. A tevékenységek megtervezésénél lényegesnek tartjuk a komplexitást.

Óvodánkban munkánk során az alábbi dokumentumokat használjuk:

- Színesvilág Pedagógiai Program
- Anyaggyűjtemények
- Csoportnapló
- Felvételi és mulasztási napló
- Óvodai nyilvántartó lap
- Mérőlapok
- Összesítő lapok

- Fejlesztési tervek
- Óvodai szakvélemény
- Szülői nyilatkozat
- Eseti szülői nyilatkozat
- Egészségügyi igazolások
- Házi rend
- SzMSz
- Étkezési nyilvántartás

8. A gyermekek fejlődésének nyomon követése

A gyermekek szociális és tudás szintjét intézményünk saját mérőrendszerével vizsgáljuk, évente 2 alkalommal. Mérésünk alapját a fejlesztőpedagógus által felmért és megállapított képességterületek szerinti bontás adja, melyet 3 és 6 havonta visszamér. Óvodába lépéskor a szülő gyermekéről anamnézist tölt ki, mely adatokkal szolgál a gyermek fejlődéséről és személyiségéről. 3-4 éveseket megfigyeléssel mérjük: november-15ig és május-15-ig. Az 5-7 éveseket 3 alkalommal mérjük: november-15-ig, február-15-ig és május-15-ig. A tanköteles gyerekeknél májusban tudásszint vizsgálatot végzünk. Ekkor a gyermekek képességeinek fejlettségét vizsgáljuk.

Vizsgáljuk:

- beszédállapot
- mozgásfejlettség
- szociális érettség

Tanköteles gyerekeknél:

- November: képességszint mérés
- Február: képességszint mérés
- Május: tudásszint vizsgálat

A fejlődésben elért szinteket korcsoportonként, területenként, csoportszinten és intézményi szinten is százalékos arányban rögzítjük

Azoknál a gyermekeknél, akik valamely képességterület lemaradást mutat, egyénre szabottan fejlesztési tervet dolgozunk ki, melyet a fejlesztési naplóba rögzítünk. A kontrollmérést hat hónap után kell elvégezni azon a területen, ahol elmaradás tapasztalható. Ha a gyermek továbbra is óvodában marad, a fejlesztés továbbra is folytatódik.

Akiket saját hatáskörben nem tudunk fejleszteni, szakemberhez irányítjuk.

A kiemelkedő képességekkel rendelkező gyermekek számára lehetőséget biztosítunk irányultságának megfelelően a fejlődéshez, szüleivel konzultálva. A szülő a mért eredményekről tájékoztatást kap, szóban és írásban, melyet kézjeggyével lát el, a nevelőtestület titoktartási kötelezettsége mellett. A vizsgálati anyagot a gyermek személyi anyagában tároljuk az iskolába lépésig, utána az iratkezelési szabályzatban megfogalmazottak vonatkoznak rá.

9. Hátránykompenzáció, tehetséggondozás

Célja:

A gyermeki személyiség fejlesztése érdekében az esélyeinek, lehetőségeinek javítása.

Feladata:

1. Az szociokulturális háttérből adódó lemaradás kompenzálása.
2. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek differenciált fejlesztése, fejlődésének segítése.
3. Együttműködő partneri kapcsolat kiépítése

9.1 A szociokulturális háttérből adódó lemaradás kompenzálása

Óvodai nevelésünk feladatai közé tartozik a különbözőség elfogadása, ennek szakszerű kezelése. Legfontosabb a megértés, elfogadás, az előítélet mentesség, a személyes példaadás. Az óvoda szociokulturális háttérből adódóan elkerülhetetlen, hogy a gyermekvédelmi munka mellett fokozottabban odafigyeljünk az elmaradást mutató gyermekekre. (E mellett foglalkozunk a valamely területen kiemelkedő tehetséget mutató gyermekekkel is.) Óvodai nevelésünkkel a családi nevelés hatásrendszerét kiegészítjük, felerősítjük.

Differenciáltan foglalkozunk a képességek, készségek fejlesztésével, az érzelmi gazdagság biztosításával, és a magatartási szokások kialakításával. Éppen ezért nagyon lényeges a gyermekek alapos megismerése, a hiányosságok felmérése, pozitív oldalának folyamatos megerősítése. Az óvodában kialakított szokás és szabályrendszer tudatosítása segíti a család szociokulturális háttérének alakulását.

A hátránycsökkentő prevenciós folyamatok a nevelőtestület által kidolgozott szabályok mentén történik. Folyamatos a felmérés és a figyelemmel kísérés. Visszaellenőrzéssel ellenőrizzük a gyermek fejlődését.

A gyermekek felmérés alapján kerülnek a fejlesztő foglalkozásokra, amik egyéni vagy, kiscsoportos formában zajlanak. Tevékenységét más szakemberekkel (óvodapedagógus, logopédus, pszichológus stb.) összehangoltan végzi. Kiemelt területe a mozgásterápia, mely nagyban elősegíti a gyerekek fejlődését.

A gyógypedagógus szakember közvetlenül foglalkozik a sajátos nevelésű igényű gyerekekkel. Feladata a gyerekek életminőségének javítása, a hátrányok csökkentése, képességeik terápiai fejlesztése. Szakvéleményben foglaltak alapján. Fejlődésüket nyomon követi.

9.2 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek differenciált fejlesztése, fejlődésének segítése. (hátránycsökkentés, esélyteremtés)

Óvodánkban minden gyermek részére megoldott a differenciált fejlesztés. Kinevezett fejlesztőpedagógus által nemcsak a csoportban, hanem egyénileg is megvalósul a differenciálás. Az SNI-s gyermekhez utazó gyógypedagógust igénylünk, szintén így történik a nyelvi fejlesztés is.

A gyermekek a tevékenységeik, élményeik során szerzett benyomások, tapasztalatok alapján tanulnak, s ezáltal fejlődnek, ebben kiemelt szerepe van a játéknak.

Munkánk lényege, hogy mindenki abban csillogtathassa meg képességeit, amiben a legjobb.

A tehetségcsoportok kialakításával olyan légkört teremtünk, melyben a gyermekek kíváncsiságát, illetve megismerési vágyát elősegítjük.

Változatos lehetőségek és módszerek alkalmazásával, kedvelt témájuk mélyebb megismerésével, és gyakori ismétlésekkel biztosítjuk egyéni képességeinek megfelelően a tevékenységet, melyből szabadon választhat.

A differenciált fejlesztéshez elengedhetetlen a pozitív megerősítés, a pedagógiai optimizmus és a sokszori ismétlési lehetőség biztosítása.

Ha lemaradást tapasztalunk, szakemberek segítségét igénybe véve (Hajdú.Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat, gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, logopédus), egyéni fejlesztési terv alapján történik a nevelés-oktatás.

Figyelemmel kísérjük a valamely képességterületen kiemelkedő tehetséget mutató gyermekeket is. Fejlesztjük erős oldalát, hetente kétszer biztosítjuk számára azokat a lehetőségeket, feltételeket, amelyben önmagát kipróbálva irányítani és mélyíteni tudja érdeklődését, alakítani annak irányát.

Erősítjük a gyengébb területeket is, amelyek a tehetség fejlődését megnehezítik, vagy akadályozzák.

Tehetségműhelyeink elnevezése: / T.T.T. /

- **Tündöklő Szivárvány csoport (kézműves-kreatív hobby csoport)**
- **Toppantó-Koppantó csoport (kiemelt zenei fejlesztés)**
- **Töprengő csoport (kiemelt logikai fejlesztés)**
- Ugribugri – csoport (kiemelt mozgásfejlesztés)
- Varázs-sziget csoport (kiemelt érzelmi, nyelvi és fantázia fejlesztés)

9.3. Együttműködő partneri kapcsolat kiépítése

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését.

A gyermekek más-más életkorban és érzelmi érettséggel kerülnek óvodánkba, ezért gyakran nehéz az anyától való elválás. Fontosnak tartjuk, hogy a szülőkkel való kapcsolatfelvétel a befogadás előtt megtörténjen. A beiratkozást megelőzően novembertől-áprilisig minden második hét pénteki napján „Ovivaró” délelőttöt tartunk.

Óvodai nevelésünkkel a család nevelés hatásrendszerét kívánjuk kiegészíteni, tiszteletben tartva a család ideológiáját.

Az együttműködés eredményeként, azonos értékek, szokások, nevelési elvek segítik a gyermek fejlődését, képessége kibontakozását.

Hangsúlyt helyezünk arra, hogy a szülők megismerjék programunkat, nevelési elveinket, követelményszintünket. Az eredményes együttműködés legfontosabb feltételei a kölcsönös bizalom család és óvoda között, nyílt őszinte együttműködés. A szülő érezze, hogy gyermekét szeretjük, számítunk a véleményére, tiszteletben tartjuk nevelési elveit. Óvodapedagógusaink emberi magatartása, szakmai felkészültsége egyaránt példaértékű.

Kapcsolattartás formái:

- Szülői értekezlet
- Fogadóóra
- Nyílt nap
- Ünnepek, hagyományok
- Kirándulások

A zökkenőmentes iskolakezdés és a tanulmányok sikere a pedagógus és a család együttműködésén, közös munkáján és partneri viszonyán is múlik.

Óvodánk csatlakozott az - EFOP -3.1.5-16-2016-00001 - mely „A Tanulói Lemorzsolódással Veszélyeztetett Intézmények Támogatása” pályázathoz mely mentorálja, segíti nevelőtestületünket.

Célunk a komplex ILMT- alapú intézményfejlesztés megvalósítása, az óvoda esélyteremtő, befogadó, hátránycsökkentő szerepének erősítése, az iskolai lemorzsolódást, a tanulási zavart megelőző preventív óvodai tevékenységek fejlesztésével, tervezett műhelymunkák, foglalkozások végrehajtásával.

Fontos cél, hogy a gyermekek egyéni igényeire épülő, differenciált, preventív, és a hátrányok csökkentését támogató pedagógiai gyakorlatot, valamint ennek a feltételrendszerét fejlesszük, intézményközi szakmai műhelyekkel, és nevelőtestületi műhelyekkel, a tehetségígéretes gyermekekkel versenyeken veszünk részt, (rajz- matematika, szavaló verseny).

Kapcsolattartás formái:

- szülői értekezlet
- szakmai műhelyek
- óvoda- iskolalátogatások
- versenyek, kiállítások

Kulturális programokat szervezünk a gyermekek részére különböző közművelődési intézményekkel. A szocikulturális háttérből adódó lemaradások kompenzálására a gyermekeknek lehetőséget biztosítunk színház, múzeum illetve könyvtárlátogatásra. A tehetség ígéretekkkel „Toppantó- koppantó” tehetségműhelyünk tagjaival alkalmanként fellépéseken veszünk részt. (Szüreti, Karácsonyi, tavaszi)

A gyermekhez illesztett iskolakezdést, a kudarcok megelőzését szolgálják a pedagógiai programban azok a speciális, pedagógusokra vonatkozó feladat-meghatározások is, amelyek általános hatókörű szabályozóként érvényesek az intézmény teljes nevelőtestületére. Ezek az alábbiakban foglalhatók össze:

- tanítói hospitálások az óvodában
- óvodapedagógusok látogatása az iskolában
- tanítók bemutatkozása az óvodai szülői értekezleteken

- szülői értekezletek megtartása a leendő elsősök szüleinek
- októberben az átvezető időszak tapasztalatainak megbeszélése (az óvónők és a tanítók körében), feladatok meghatározása
- munkatervi szinten szabályozott folyamatos szakmai kapcsolattartás az iskolával
- az iskola életének, épületének, az ott dolgozó felnőttek munkájának megismertetése az iskolába kerülő gyerekekkel
- az iskola magatartási szabályrendszerének megismertetése a gyermekekkel és szüleikkel

10. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A felgyorsult életritmus következtében a családok egyre kevesebb időt tud fordítani a gyermekek nevelésére. Az utóbbi években megszorodott a magatartási-és a nevelési hiányossággal küzdő gyermekeink száma. Óvodánkba egyre nagyobb létszámmal járnak halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek. Szem előtt kell tartani, hogy a gyermekvédelem nem más, mint a speciális feladatok jó érzékkel történő kezelése, hiszen a gyermekek védelme minden felnőtt kötelessége.

Cél:

A gyermekek jogainak, érdekének védelme, érvényesítése, egyéni képességeinek, tehetségének szabad kibontakoztatása, személyiségfejlődésének elősegítése. Máságának tiszteletben tartása és elfogadása, nevelése, gondozása, ellátása a rendelkezésünkre álló pedagógiai, szociális és jogi eszközökkel.

Feladat:

- 1. A szociális háttérből adódó problémák kezelése, a szülők mentalitásának formálása**
- 2. Kapcsolattartás gyermekvédelmi szervezetekkel, intézményekkel.**

10.1 A szociális háttérből adódó problémák kezelése, a szülők mentalitásának formálása

A hátrányos helyzetet a szülők elszegényedése okozza. Igen magas a munkanélküliek aránya, sok esetben ez mindkét szülőt érinti. Ingerszegény környezetből, rossz lakáskörülmények, több generáció együttélése megnehezíti a mindennapjaikat. A kedvezőtlen gazdasági, szociális hatások, az ebből adódó életvezetési problémák negatív hatással vannak a családok életére.

Szülői értekezletek alkalmával, tájékoztatjuk a szülőket intézményünkben folyó nevelési feladatainkról, felhívjuk figyelmüket az óvoda fontosságára. Tájékoztatás kapnak, szükség esetén segítséget, a kedvezményes óvodai étkeztetés és a szociális helyzetüket javító szolgáltatások lehetőségeiről.

A gyermekvédelmi feladatok ellátása minden pedagógus kötelessége. Figyelemmel kísérjük, kiszűrjük a hátrányos helyzetű, illetve veszélyeztetett gyermekeket. Veszélyeztetettségre, gyermekbántalmazásra utaló jelek észlelésekor azonnali jelentési kötelezettségük van. A hátrányos helyzetet főként prevencióval korrigáljuk, a gyermekek személyiségfejlődését az óvodapedagógusok mellett szakemberek segítik.

Lehetőségek a problémák közös feltárására, megoldására:

- szülői értekezleten, nyílt rendezvényeken
- családlátogatás alkalmával, nyílt rendezvényeken
- egyéni beszélgetések alkalmával

A gyermeki személyiség teljes kibontakoztatása az eltérő fejlődési ütemének figyelembe vételével és az egyéni képességek szem előtt tartásával történik.

- Egyetlen gyermek sem kerülhet hátrányos megkülönböztetésbe sem nemzeti, sem etnikai, hovatartozás, sem más miatt.
- A nevelési gondokkal küzdő családokat, viselkedési problémákkal küzdő gyermekeket szakemberhez irányítjuk.

10.2 Kapcsolattartás gyermekvédelmi szervezetekkel, intézményekkel

Fejlesztésre szorulnak azok a gyerekek, akiknek valamilyen részképességbeli elmaradásuk van, viselkedési, magatartási, beilleszkedési zavarral küzdenek, vagy logopédiai eltéréseket mutatnak.

Az eltérő ütemben fejlődő gyermekek elmaradásának mértékét, szakemberek segítségével állapítjuk meg, (pszichológus, fejlesztőpedagógus, logopédus), egyéni illetve kiscsoportos fejlesztésüket velük együttműködve végezzük. Az óvodapedagógusok a pedagógiai munkát segítő szakemberekkel és a szülőkkel rendszeres kapcsolatot tartanak, kölcsönösen tájékoztatják egymást. Differenciált, személyre szabott bánásmóddal segítjük képességeik kibontakozását. Tehetséges gyermekek esetében felhívjuk a szülők figyelmét a gyermekek kiemelkedő képességeire.

11. Az óvoda kapcsolatai

Az óvoda és a család kapcsolatában az összekötő kapocs a gyermek, az ő érdekei határozzák meg az együttműködés tartalmát és formáit. Elengedhetetlen az együttműködés, mert az óvoda a családdal együtt, ezt kiegészítve nevelhet eredményesen. A szülő tud legtöbbit a gyermekéről, ismeri igényeit, szükségleteit, az óvónő pedig szaktudásával, tapasztalatával nyújt a gyermekek fejlesztéséhez segítséget. A harmonikus fejlesztése érdekében az kölcsönös nevelő partneri kapcsolat elengedhetetlen. Az együttműködésben kezdeményező az óvoda. Olyan légkört teremtünk, melyben kialakul a bizalmi viszony, a szülők is nyitottabbá válnak, könnyebben osztják meg problémáikat. Az együttműködés formáit körültekintően szervezzük.

Az együttműködés formái:

- Beiratkozás
- Anyás, családi befogadás
- Szülői értekezlet, fogadó óra
- Nyílt napok – szülők részvétele az óvodai életben
- Ünnepek – hagyományőrző programok
- Kirándulások, kiállítások, vásárok
- Délelőtti, délutáni találkozások

A szülőket a Szülői Szervezet képviseli. Az együttműködés tartalmát az SZMSZ szabályozza, a szülői Szervezet feladata, szervezőkészsége igen fontos intézményünkben. Megfogalmazzák elvárásaikat, javaslatokat tesznek, segítik a gyermekvédelmi munkát. Minden adódó lehetőséget megragadunk, és hagyománnyá alakítunk, ami az intézmény felé igényként jelentkezik a kapcsolatépítés és kapcsolattartás folyamán.

Az óvoda és az iskola

Az eredményes beiskolázás lehetőségét biztosítja a körzetben lévő általános iskolákkal kialakult maximálisan együttműködő kapcsolatunk. Óvodásaink többsége ezekben az iskolákban kezdik el iskolai tanulmányaikat, így nyomon követhetjük gyermekeink fejlődését, a tanítónőkkel rendszeres tapasztalatcserét folytatunk. Ugyanakkor tájékoztatjuk a szülőket a város bármely iskolájának programjáról.

Az óvoda és a fenntartó

A fenntartóval való hatékonyabb együttműködés érdekében az alábbi kapcsolattartási formákat alkalmazzuk:

- Pontos, reális tájékoztatás az intézmény helyzetéről, eredményeiről és problémáiról.
- PR tevékenység.
- Kapcsolatfelvétel a területi önkormányzati képviselővel – meghívás az intézménybe.

Az óvoda és a közművelődési intézmények

Óvodánk évek óta tart igen tartalmas kapcsolatot a Vojtina Bábszínházzal, és a József Attila könyvtárral. Célunk, hogy a gyermekek múzeumok, színház, és könyvtár látogatások során ismerkedjenek meg az intézmények érték közvetítő szerepével, a művészeti tevékenységek rendkívül összetett, komplex jellegével.

Óvoda- Pedagógiai Szakszolgálat

A gyermekek fejlesztése, a zökkenőmentes beiskolázás biztosításának érdekében azonos célokon alapuló kapcsolatot tartunk fenn a Hajdú Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat munkatársaival.

A kapcsolattartás formái:

- Magatartási, lelki problémákkal küzdő gyermekek beutalása vizsgálatra
- / szülővel történő megbeszélés után /
- A logopédus az óvodában foglalkozik a beszédhibás gyermekekkel.
- Iskolaérettségi vizsgálatra utalás
- Konzultációs és továbbképzési lehetőség a szakemberek segítségével

Óvoda –Családsegítő és Gyermekjóléti Központ

A gyermekek érdekének szem előtt tartásával napi szinten kapcsolatot tartunk a paci területi DMJV Családsegítő-és gyermekjóléti területi irodájával. A kapcsolattartás a gyermekvédelmi felelős feladata.

A kapcsolattartás formái:

- munkaterv és beszámolók készítése
- családlátogatás eszmegbeszélés
- segítségkérés

12. Az óvoda hagyományai és egyéb rendezvényei

A gyermekközösséggel kapcsolatos hagyományok jelentős események az óvoda életében. A közös élmény erejével hatnak, szoros kötelék az óvoda család kapcsolatában. Éppen ezért az ünnepek kiemelkednek az óvoda mindennapi életéből, de előzményei és következményei beilleszkednek az óvoda természetes életének menetébe. Az előkészületek során a gyermekek életkoruknak megfelelő tevékenységekkel várják az ünnepeket (vizuális tevékenység, irodalom, ének-zene). A készülődés, várakozás izgalmain túl megismerik az ajándékozás – nemcsak a tárgyi – örömeit. Valamennyi hagyományos ünnep és rendezvény nyitott a szülők számára, a szervezés során számítunk segítségükre. Az óvoda ünnepeit évszakok szerint, a jeles napok köré csoportosítjuk, és ezekhez kapcsolódnak az egyéb események is. Népi kultúrkincsünk megőrzése, az ünnepekre való készülődés, megalapozza a gyermekek nemzeti identitástudatát.

Az óvodánk hagyományos ünnepei egy nevelési évben, hónapokra lebontva

Minden jeles napot egy hosszabb készülődés előz meg, melyhez az óvodapedagógusaink változatos tevékenységeket biztosítanak. Az együttműködés, együttjátás, gyűjtögetés, tervezgetés teszi örömtelivé ezt az időszakot. Az ünnep tartalma alkalmazkodik a gyermekek igényeihez, fejlettségükhöz, vidám hangulatú és felszabadult légkörű.

Óvodai szintű jeles napok megünneplése időrendi sorrendben és a hozzá kapcsolódó események:

	Az őszi jeles napjai	
Takarítási világnap	Óvodai szintű szervezés	Szeptember 20
Mihály napi vásár	Óvodai szintű szervezés	Szeptember 29.
Magyar Népmese napja	Óvodai szintű szervezés	Szeptember 30.
Az idősek világnapja	Óvodai szintű szervezés	Október 1.
Állatok világnapja	Csoport szintű szervezés	Október 4.
Nagyerdő Napja	Óvodai szintű szervezés	Október 10
Szüret	Óvodai szintű szervezés	Október 15- től
Vitaminnap	Óvodai szintű szervezés	Október 3. hete

„Ősz kincsei kiállítás”	Óvodai szintű szervezés	Október 25- től
Őszi kirándulás	Óvodai szintű szervezés	
	A tél jeles napjai	
Adventi készülődés	Csoport szintű szervezés	November 28-tól
Mézeskalács készítés	Csoport szintű szervezés	
Mikulásvárás, bábjáték	Óvoda szintű szervezés	December 6.
Luca nap	Csoport szintű szervezés	December 13
Madárkarácsony	Csoport szintű szervezés	December 16
Gyermekközösségi nap	Óvoda, térségi szintű	December 3. hete
Karácsonyvárás, Betlehemes játék	Csoport szintű szervezés	December 3 hete
Téli kirándulás	Óvodai szintű szervezés	
Ovivaró	Óvoda szintű szervezés	Január 3 hete
Farsang	Csoport szintű szervezés	Vízkeresztől- Hamvazószerdáig
Téltemetés-kiszézés	Óvoda szintű szervezés	Március első hete
	A tavasz jeles napjai	
Energiatakarékossági Világnap	Csoport szintű szervezés	Március 6
Nemzetközi Nőnap	Csoport szintű szervezés	Március 8
Nemzeti ünnepünk	Csoport szintű szervezés	Március 15
Húsvét	Óvodai szintű szervezés	
Zöldág-járás	Óvoda szintű szervezés	Húsvét utáni héten
Víz Világnapja	Csoport szintű szervezés	Március 22
Tavaszi kirándulás	Óvodai szintű szervezés	
Föld napja, környezetbarát közlekedés	Óvoda szintű szervezés	Április 22
Tűzoltók Világnapja	Óvodai szintű szervezés	Május 4
Majális	Óvodai szintű szervezés	Május első munkanapja
Anyák napja	Csoport szintű szervezés	Május első Vasárnapja
Évzáró, ballagó műsor	Csoport szintű szervezés	Május 31-ig
	Nyár jeles napjai	
Csoportszintű kirándulás	Csoport szintű szervezés	Fakultatív
Nemzeti Összetartozás Napja	Óvodai szintű szervezés	Június 4

Környezetvédelmi Világnap Szivárvány hét	Óvodai szintű	Június 5
Állapalapítás ünnepe	Óvodai szintű	Augusztus 20

Az ünnepeken és jeles napokon túl a névnapok, születésnapok csoporton belüli ünneplése mellett, fakultatív programok gyűjteményéből választási lehetőséget kínálunk az óvodapedagógusoknak.

Fakultatív programok:

- Vers és mesemondó versenyeken való részvétel
- Városi sportverseny
- Hangszerbemutató
- Futball
- Bábszínházi látogatás
- Városrészi rendezvényeken való részvétel (ősz, téli, tavasz)
- Múzeumlátogatás
- Iskolalátogatás
- Ismerkedés Debrecen nevezetességeivel
- Könyvtári foglalkozások
- Látogatás a Tűzoltóságra
- Állatkerti látogatás
- Látogatás a Botanikus kertbe
- Tanyasi udvar megnézése
- Kirándulás a szülőkkel

13. A PROGRAM BEVÁLÁSÁNAK VIZSGÁLATA

Programunk megírása során minden esetben meghatározzuk, a képességterületek mentén kialakult képességszintek várható eredményeit. „A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végén” A fejlődést nyomon követő dokumentációban a képesség és tudásszintmérő lapok segítségével az eredményeket rögzítjük. Ehhez viszonyíthatjuk a gyermekek elért fejlettségi szintjét, melyen csoport és intézményi szinten összesítünk.

Első fázis

A program bevezetése előtt elemezzük, értékeljük az óvodában folyó nevelő - fejlesztő munka jellemzőit. A helyzetfeltáró értékelések segítik meghatározni az eredményeket, hiányosságokat és a szükséges fejlesztési tennivalókat.

Elemezzük:

- Az óvoda dokumentumait;
- Az óvoda személyi - tárgyi feltételeit;
- A nevelőtestület szakmai felkészültségét;
- Az óvoda tevékenységrendszerét, azok tartalmát;
- Az óvoda gyakorlatát, a ”játék - tanulás „viszonylatáról;
- A gyermekek szociokulturális helyzetét, ismeret és készségszintjét; szokás és szabályrendszerét;

Második fázis

Ez a fázis időtartamát tekintve a bevezetést követő első év végére tehető.

Elemzésre, értékelésre kerül:

- A nevelő és fejlesztő munka hatása és eredménye során megjelennek a programban tervezett nevelő - fejlesztő elképzelések, s ezeknek milyen a hatása, eredménye,
- A program hatása az óvodapedagógusok pedagógiai kultúrájára és munkakedvére
- A szülők visszajelzései

Módszerek lehetnek:

- Szülők kérdőívezése
- A nevelőmunka során alkalmazott dokumentumok elemzése;
- A program megvalósításához szükséges személyi - tárgyi feltételek vizsgálata;

Harmadik fázis

Erre a program bevezetését követő 3-4 évenként kerülhet sor a beiskolázandó gyermekeknél.

Visszacsatolás és összehasonlítás:

- A gyermekek egészséges életmód kialakítása terén elért fejlettség szintjei;
- Az érzelmi és szocializáció terén elért fejlettség eredményei;
- A gyermekek elért fejlettségi szintjei.

14. Legitimációs záradék

Véleményezte: a Szivárvány Óvoda Nevelőtestülete

Dátum: 2020.08.31.

Megismerte: a Szivárvány Óvoda Szülői Szervezete

Dátum: 2020.08.31.

Elfogadta: A Szivárvány Óvoda nevelőtestülete

Dátum: 2020.08.31

Jóváhagyta: Tóth Erzsébet óvodavezető

Dátum: Debrecen,2020.08.31.

Melléklete: - Éves tematikus terv

15. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

Az óvodai nevelési program érvényességi ideje:

2020. szeptember 1-től

Módosítás:

A törvényi változások függvényében, illetve a nevelőtestület 50 % + 1 fő kezdeményezésére.

Az óvodai nevelési program módosításának lehetséges indokai:

- A jogszabályokban, törvényekben bekövetkezett változások
- A feltételrendszer változása
- A program ellenőrzése során feltárt hiányosságok megszüntetése miatt

A programmódosítás előterjesztésének szabályai:

- Írásbeli előterjesztés a nevelőtestületnek, az óvoda vezetőségének.
- Írásbeli jegyzőkönyv a módosítás elfogadásáról.

Debrecen, 2020. 08.31.

Tóth Erzsébet
óvodavezető